

Saulėta, dieną 80°, naktį 65.
Saulė teka 6:25, leidžiasi 7:11.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, rugsėjo-September 10 d., 1974 m.

Kaina 15c

213

KRITIKUOJA FORDA UŽ NIXONO AMNESTIJĄ

NATO SAJUNGA TURI RŪPESČIŲ

BRUSELIS. — Nato organizacija pergyvena sunkius karinius ir politinius laikus. Sovietų Sąjunga spaudžia Norvegiją sudaryti Spicbergeno salų grupę, į šiaurę nuo Norvegijos, jungtinę valdymo sistemą, įvesti demilitarizuotą zoną. Norvegijai ši sritis tapo labai svarbi, nes čia rasti jūros dugne žibalo šaltiniai, dėl kurių ji turi derėtis su Maskva. Demilitarizavimas labai susilpnintų šiaurinį Nato sparną, kuris labai svarbus, nes Murmanske sovietai turi pagrindinę savo povandeninių laivų bazę.

Antras Nato rūpestis yra Olandijos nutarimas sumažinti savo batalionų skaičių iš 22 iki 16. Mažinamas aviacijos naikintuvų ir Nike raketų baterijų skaičius. Nato štabas pareiškė Olandijai, kad kiti sąjungininkai turės užkišti spragas, kurias paliks olandų apkarpymai.

Nemažai rūpestio sukelia Nato sąjungai Graikijos laikysena. Jos pasitraukimas iš karinės sąjungos palieka rimtą spragą sąjungos žvalgybos sistemoje. Ta spraga liečia Viduriniųjų Rytų galimus konfliktus ir kitas krizes Viduržemio jūros rytiniame gale. Graikijoje esančios radarų stotys stebėdavo Bulgariją ir sovietų susisiekimą su centru Europa ir Viduriniais Rytai.

IŠ VISO PASAULIO

ATENAI. — Keleivinis TWA lėktuvas su 88 keleiviais nukrito audringame ore netoli Graikijos. Jis skrido iš Tel Avivo, per Atėnus, Romą ir New Yorką į Los Angeles. Zuvusių tarpe buvo 17 amerikiečių, 13 japonų ir kitų tautybių keleivių. Libane nauja palestiniečių grupė, iki šiol negirdėta, pasigyrė, kad lėktuvą susprogdino keleivių tarpe buvęs tos grupės narys. Lėktuvo bendrovė skelbia, kad prieš nelaimę pilotas per radiją pranešė apie vieno motoro gedimą.

ADDIS ABABA. Tūkstančiai žmonių Etiopijos sostinėje demonstravo prieš imperatorių Heile Selassie, reikalaujanti jį pakarti. Kariuomenė greitai demonstraciją išskleidė.

LONDONAS. — Britanijos katalikų galva, Westminsterio arkivyskupas, kardinolas John Heenan, 69 metų, gavo širdies smūgį ir sunkiai serga.

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo prezidentas ieško naujų derybų su šiaurės Vietnamu, norėdamas užbaigti karą. Jo pasiuntiniai nuyko į Indoneziją, kuri tarpininkauja slaptoms vietnamiečių deryboms.

TEHERANAS. — Azijos sporto žaidynių Japonija jau laimėjo 48 aukso medalius, po jos eina šiaurės Korėja ir Kinija su 16 medaliu, Pietų Korėja laimėjo 9 ir Iranas — 8. Žaidynės tęsiasi.

CARY. — Šio miesto juodas meras Richard Hatcher kritikuoja Sears bendrovę, kad ji savo didelę parduotuvę iš Gary miesto centro perkelia į baltųjų priemiesčių Merrillville. Jis grasiina suorganizuoti visos Amerikos negrų boikotą Sears parduotuvėms. Meras Hatcher sako, kad krautuvė keliama todėl, kad baltieji nebeatvažiuoja į ją pirkti, kadangi ji yra dabar juoda me rajone, o priemiestyje negrai vis tiek atvažiuos į parduotuvę. Sears vadovybė tvirtina, kad perkėlimas nieko neturi bendro su rasėmis. Visuose miestuose parduotuvės kraustosi iš "downtown" į priemiesčius.

TWIN FALLS. — Išgarsintas motociklistas Evel Knievel nepersoko su savo specialia rakete mašina Snake River tarpekliu, nes mašina nukrito į upę, atsidarius per anksto greitį stabdantiems parašutui. Knievel liko gyvas ir sveikatas.

MIAMI. — Buvęs prezidentas Nixonas parduoda už 400,000 dol. Key Biscayne vieną iš penkių savo vasarvietės pastatų, kuriame anksčiau buvo ryšių centras ir jo tarnautojų įstaigos. Manoma, kad Nixonas greit parduos visą savo Key Biscayne nuosavybę.

dojamas jokio tipo atominiams sprogimams. Indija tokio pažado nenori duoti, todėl Amerika sustabdė urano siuntas.

Mozambikos baltieji paleido kalinius

LISABONA. — Portugalijos kariuomenės vadas gen. Costa Gomes pareiškė Lisabonoje, kad jis įsakė kariuomenei Mozambike atstatyti tvarką ir taiką toje kolonijoje, kurios juodieji Portugalijai pažadėjo nepriklausomybę. Generalas pareiškė, kad Mozambikos "reakcinierių mažuma" bando paimiti valdžią, tačiau jai tas nepavyks. Mozambikoje radijo stotis vis dar yra sukilėlių rankose. Baltieji Mozambikos biznieriiai ir stambieji žemvaldžiai bando suorganizuoti samdinių vyrų kariuomenę. Dešiniojo sparno grupė "Fico" — ("Aš pasilieku") ieško savanorių Rodezijoje, Pietų Afrikoje ir kitur.

Pirmas sukilėlių veiksmas Lorenzo Marques mieste buvo išleisti iš kalėjimo apie 200 byvusių portugalų slaptosios milicijos valdininkų, kurie buvo suimti po senosios Portugalijos vyriausybės nuvertimo. Sukilimui vadovauja buvęs armijos generolas Bernardas Mesquita, kuris rėmė buvusį Portugalijos režimą ir dėl to buvo naufosios valdžios pašalintas.

Diplomatiniai sluoksniai Mozambike abejoja ar kariuomenė bandys sukilimą numalšinti. Greičiausia šioje portugalų kolonijoje toliau tęsis partizaninis karas tarp juodųjų ir baltųjų.

Amerika neduoda Indijai urano

WASHINGTONAS. — Amerika sustabdė urano siuntimą Indijai, kol ši nepašalins savo branduolinės politikos. Amerika siūsdavo kurą atominei jėginei prie Bombėjaus. Kada Indija susprogdino savo pirmą atominę bombą, paaiškėjo, kad šiai bombai plutoną ji pasigaminę elektros jėgainių reaktoriuose. Kanada jau protestavo, kad Indija ne tiems tikslams panaudojo Kanados pastatytą reaktorių.

Amerika reikalauja iš Indijos pažado, kad plutonas iš Amerikos statytų jėgainių nebus nau-

Pirmoji prezidento Fordo spaudos konferencija turėjo didelį pasisekimą. Pirmas klausimas naujam prezidentui buvo: ar jis suteiks pasigailėjimo amnestiją buvusiam prezidentui Nixonui. Prezidentas atsakė, kad jis apie tai galvojęs.

Vėl pradės SALT derybas Ženevoje

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas penktadienį paskelbė, kad derybos Ženevoje su sovietais dėl strateginių ginklų apsisojimo prasidės vėl rugsėjo 18 d. po pusės metų pertraukos. Spalio mėn. sekretorius Kissingeris tuo reikalu lankysis Maskvoje. Vyriausybės siūlantį Sovietų Sąjungai 10 metų susitarimą nedidinti kai kurių branduolinių ginklų atsargų. Tas susitarimas pakeistų penkerių metų sutartį, kuri buvo pasirašyta prezidento Nixono Maskvoje 1972 metais.

Ši kartą daugiausia ginčų sukelia daugiagalvės raketos, kurių užtaisai gali skristi į įvairius taikinius. Sakoma, kad tarp valstybės sekretoriaus Kissingerio ir gynybos sekretoriaus Schlesingerio atsiradę kai kuriais strateginių ginklų klausimais nuomonių skirtumai, kurie paženkia ir deryboms su rusais.

Pavykęs piknikas

Naujiųjų piknikas, įvykęs praeitą sekmadienį Polonia Grove, Chicagoje, pralenkė optimistiškiausius spėjimus. Erdvus, didžiuliais lapuočiais medžiais apaugęs Polonia kiemas buvo pilnas lietuvių nuo seniausių vėteranų naujieniečių iki trečiosios kartos paauglių, žvėlių jaunų lietuvių ir lietuvačių. Piknikui šiemet tas geras sąlygas sudarė vietos parinkimas, pačiame mieste, kur miestiečiams buvo buvo patogų Archer avenue autobusais privažiuoti iki pat durų, o iš toliau atvažiuojantiems buvo užtenkamai vietos automobiliams pastatyti.

Gražus oras, patogios sąlygos ir pikniko rengėjų nuostatus patarNAVIMAS, skanūs valgiai, stiprus bei švelnus gėrimai, linksmi šokiai ir gyva muzika, laimėjimai pikniką padarė tikrai Chicago ir plačių apylinkių lietuvių malonia sueiga. Be daugelio miesto ir priemiesčių, apsučiai svečių buvo ir iš Rockfordo, Waukegano ir kitų miestų. Apie pikniką — plačiau, bus vėliau.

Tarėsi finansų ministeriai

CHAMPAS. — Prancūzijoje praėjusį savaitgalį buvo suvažiavę šešių valstybių finansų ministeriai pasitarti apie pasaulio ekonominius reikalus. Šis suvažiavimas buvo slapta sušauktas ir tik prieš jam prasidedant prancūzų finansų ministeris Jean Pierre Fourcade paskelbė, kad toks susitikimas įvyks.

Be Prancūzijos Fourcade, pasimatyme dalyvavo: V. Vokietijos Hanso Apelio, Britanijos Deniso Healy, Japonijos Yoshida, Italijos Emilio Colombo ir Amerikos išdo sekretorius William Simon.

Kad neatrodytų, kad šis susirinkimas buvo iššauktas krizės, prancūzų ministeris paaiškino, kad suvažiavimas buvo planuotas jau nuo liepos 23 d.

PEKINAS. — Nigerijos valstybės galva Yakubu Gowon lankosi Kinijoje.

PORT Washington. — Vienas New Yorko valstijos laikraštis deda skelbimus: "Pirk dabar, naudok vėliavą". Pasirodo, kad taip garsinami sklypai kapinėse.

Japonijoje labai populiarius amerikietiškas beisbolas. Čia matomas šokėjas yra "cheerleader", vadovaujantis žiūrovų plojimams ir šauksmams. Amerikoje šias pareigas atlieka jaunos merginos.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

★ Vakar prezidentą Fordą Pittsburghe pasitiko demonstracijos su plakatais: "Medaus mėnuo pasibaigė", "Dabar skelbk amnestiją karo dezertyrams", "Amnestija visiems nusikaltėliams".

Prezidentas Fordas vakar kalbėjo apie reiką sutvarkyti miestų susisiekimą, kad žmonės mažiau naudotų automobilius, kurie užkemša gatves, tersia orą, degina brangų kuro. Prezidentas pasakė, kad Europoje žmonės mano, kad Amerika neturės susisiekimo problemų, nes, jų nuomone, "Fordas gamina automobilius, o Rockefelleris valdo visą naftą".

Ispanijoje buvo suimti 67 Franco režimo priešai.

Britanijos spauda skelbia, kad parlamento rinkimai bus spalio 10 d.

Japonijoje audros "Shirley" atnešti žemės slinkimai ir potvyniai kainavo 13 žmonių gyvybių.

Gallupo institutas apklausinėjo žmones, už ką jie balsuotų į prezidento vietą. Už prezidentą Fordą pasisakė 57 nuosimčiai, už sen. Kennedy — 33% ir 10% neapsisprendę.

Atlantoje prasidėjo Marčus Chenault teismas už Martin Luther King motinos nužudymą.

Ženevoje arkivyskupas Markos pareiškė, kad jis greit grįš į Kiprą ir perims prezidento pareigas.

Baltieji Rūmai paskelbė, kad su buv. prezidentu Nixonu susitarta, kad Nixonas įreikduoti pasikalbėjimai, kurie atneš jo nelaimę, bus laikomi trejiems metams, o po to jis galės juos pasiimti ir sunaikinti, jei norės.

Nixonas Kalifornijoje padarė pareiškimą, kuriame apgailestauja savo klaidas Watergate byloje ir pripažįsta, kad tą naštą jam teks nešti visą gyvenimą.

ČIKAGA. — Juodųjų musulmonų steigėjas ir vadas Elijah Muhammad, 76 metų, paguldytas į ligoninę sveikatos patikrinimui. Jis jau seniai turi astmą ir kitus negalavimus.

PREZ. FORDAS PASKELBĖ PILNĄ NIXONO VISŲ KALČIŲ ATLEIDIMĄ

WASHINGTONAS. — Prezidentas Geraldas Fordas sekmadienį, grįžęs iš bažnyčios, sukvietė spaudos atstovus ir 11 val. ryto paskelbė proklamaciją, kuri jam atnešė nemažai kritikos. Vakar prezidentas buvo Pittsburghe, kur jį pasitiko demonstracijos dėl sekmadienio paskelbtos amnestijos buvusiam prezidentui Nixonui. Tos proklamacijos svarbiausias punktas yra šis: "I, Gerald R. Ford, President of the United States, pursuant to the pardon power conferred upon me by Article II, section 2, of the Constitution, have granted and by these presents do grant a full, free, and absolute pardon unto Richard Nixon for all offenses against the United States which he, Richard Nixon, has committed or may have committed..."

Didelė dalis Amerikos laikračių vakar pasmerkė šį prezidento žygį. Daug teisininkų ir konstitucijos žinovų pareiškė laikraščiams, kad ši amnestija buvo per ankstyva, kad ji gali pakenkti byloms tų baltųjų Rūmų tarnautojų, kurie kartu su prezidentu dalyvavo Watergate skandalo slėpime, teisingumo vyksmo trukdytume. Specialus prokuroras Jaworski neketina šio prezidento žingsno iššaukti teismuose, jis sutinka, kad prezidentas turi teisę ir galią suteikti atleidimą, tačiau prezidentas turėtų palaukti, kol buvusiam prezidentui bus teisme išskirti kaltinimai.

Charakteringą užmetimą prezidentui Fordui padarė New York Times ilgame vedamajame, pavadiname "The failure of Mr. Ford". Jame rašoma, kad Fordas atsakomybę turėjo būti žiūrėti, kad Nixonas atveju teisingumas būtų išlaikytas. Amerikos valdžia yra paremta lygybės ir teisės principais. Nixono atveju irgi reikėjo laikytis tų pačių taisyklių, kurios liečia visus Amerikos piliečius. Dabar istorijoje bus neišku, kodėl pirmas prezidentas, kuris pasitraukė, taip padarė, kokias klaidas jis padarė. Teisingumo vyksmas turėjo išeiti savo kelią, o tik tada galėjo būti svarstytas pasigailėjimo ir atleidimo kelias, rašo NYT.

Laikraštis sako, kad Fordas atidarė duris kaltinimams, kad Amerikoje yra du teisingumo mastai: vieni mažiems agentams ir nusikaltimui vykdytojams, o kiti buvusiems prezidentams. Juk kalėjime jau sėdi Hunt, Sevyiniai kainavo 13 žmonių gyvybių.

Keturių valstybės apžiūri lėktuvus

BRUSELIS. — Amerika ir Prancūzija yra konkurentės ginklų biznyje. Praėjusį savaitgalį Belgijos, Olandijos ir Norvegijos gynybos ministeriai lankėsi Prancūzijoje apžiūreti karo lėktuvų ir tartis dėl jų pirkimo sąlygų. Trečiadienį tie patys ministeriai, prisidėjus dar Danijos gynybos ministeriui lankysis Washingtone.

Keturių NATO valstybės: Belgija, Olandija, Norvegija ir Danija nutarė pirkti vienodus karo aviacijos lėktuvus, tik dar nutarė iš ko juos pirkti: ar Prancūzijos Mirage F-1 arba M-53, o gal, Amerikos Northrup YF-17 Cobra arba General Dynamics YF-16. Bendras lėktuvų skaičius sieks 350 ir sudarys virš dviejų bilijonų dol. biznį. Ilgainiui tas biznis gali pasiekti dar daugiau, nes reikės atsarginių dalių.

Prancūzija vilioja savo kaimynus pirkti lėktuvus iš jos, kalbėdama apie Europos Rinkos vienybę, solidarumą ir naudą Europos aviacijos pramonei. Amerika įrodinėja, kad ji daug išleidžia Europai ginti ir lėktuvų užsakymai padėtų jai įtikinti kongresą, kad jis nemažintų Amerikos kareivių skaičiaus Europoje.

MEKSIKA. — Banditų preleistas 83 metų Meksikos prezidento uošvis Zuno Hernandez pasakė spaudai, kad jo pagrobėjai esą "geri vaikai, tik su simais". Jis buvęs gerai laikomasis ir turėjęs progos su pagrobėjais pasiginčyti ir juos pabarbi.

Po prezidento paskelbtos atleidimo Nixonui iš pareigų pasitraukė Fordo spaudos sekretorius, pareiškęs, kad jis negali suderinti su savo sąžine Fordo žygio, nors tas žygis buvo padarytas pagal Fordo sąžinę ir jį galima suprasti. Spaudos sek-

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas
JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

SĖLENOS — APSAUGA NUO LIGŲ

Gdytojai tvirtina, kad rupus — sėlenomis gausus maistas apsaugoja žmogų nuo daugelio ligų.

Šiandieninė mediciniška tiesa

Nė vienas nelaukiam perankstybos mirties. Net laiku ateinančią ją stengiamės kaip nors atitolinti. Natūralu ir žmoniškai, kad nė vienas neskubinam atverti duris giltinei. Tai gerai. Bet vien minėto nenoro čia negana. Reikia giltingai vejančių darbų. Pūtiną statyti barikadas prieš perankstybo dalgio savininkę. O mes kaip tik tame svarbiausiame darbe imame ir apsilieidžiame. Mes norim susilaukti vertingiesio gėrio — geros sveikatos tinginai, apsilieidžiam, sveikatos kelių link savęs netiesdami, nelygindami. Štai kaip mes save mirties glėbin metam. Štai, daktaras prirašo nuo paltelio kraujospūdzio vaistus, paskiria dietą, pataria mesti svorį, nesišaudinti dėl uodo sparno.

Jūs manot, kad kas tokių patarimų boja ilgesnį laiką — kur tau! Po mėnesio kito visi minėti ir dar kiti gydytojo patarimai esti paties ligonio numetami krepšin. Retai kuris gerus patarimus gavęs jų prisilaiko visą savo gyvenimą. Dauguma mūsų

siškių dar elgiasi kaip maži vaikai, nors jau pražilę yra, nors jau raukšlį ant kaktos susilaukę gyvena.

Mes, kaip tie vaikai, vaistus ir gydytojo patarimus laikome naujais žaislais. Pažaidėm kiek jais, ir kaip tie vaikai, nusivėdžiam juos į šoną. Po to mes daromės naujų tokių žaislų, naujų vaistų iš naujos krautuvės, iš kito gydytojo gauti jų talkstomės. Po kiek laiko ir su naujais vaistais vaikiškai pasiiegiame, jų nevartojam reikiamai.

Ir taip mes vaikais gimę, vaikais mirštam, nepajėgdami pajėgaus gydytojo patarimus reikiamai įvykdyti, negalėdami naudoti vaistais pasinaudoti.

Gana vaikiškos elgsenos

Argi visiems dabar neaišku, kad užtenka kiekvienam vaikiškos elgsenos. Šios užvakardieninės Tautos šventės visi kaip vienas ryžkimės taupyti savas jėgas Lietuvai tėvynei vaduoti. Visi turime kuo daugiau jėgų aikvoti tėvynei naudingiems dalykams.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONČIAUS knyga ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygą bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 psl. knyga. Kaina \$2.50

Nė vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti netolimą Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užteiti į "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$2.50 čekį arba Money Orderį, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knyga pasiusime.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENTKIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl. \$6.00

K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl. \$6.00

Prof. Vaclo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įristas, 431 psl. \$7.50

Prof. Vaclo Biržiška, SENJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, 1 dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; 2 dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00

Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, 1 tomas, 300 p. \$2.00

Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl. \$5.50

Kipras Bielinis, GANA TO JUNGŲ, 492 psl., minkštais viršeliais. \$5.00

Juozas Liudžius, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00

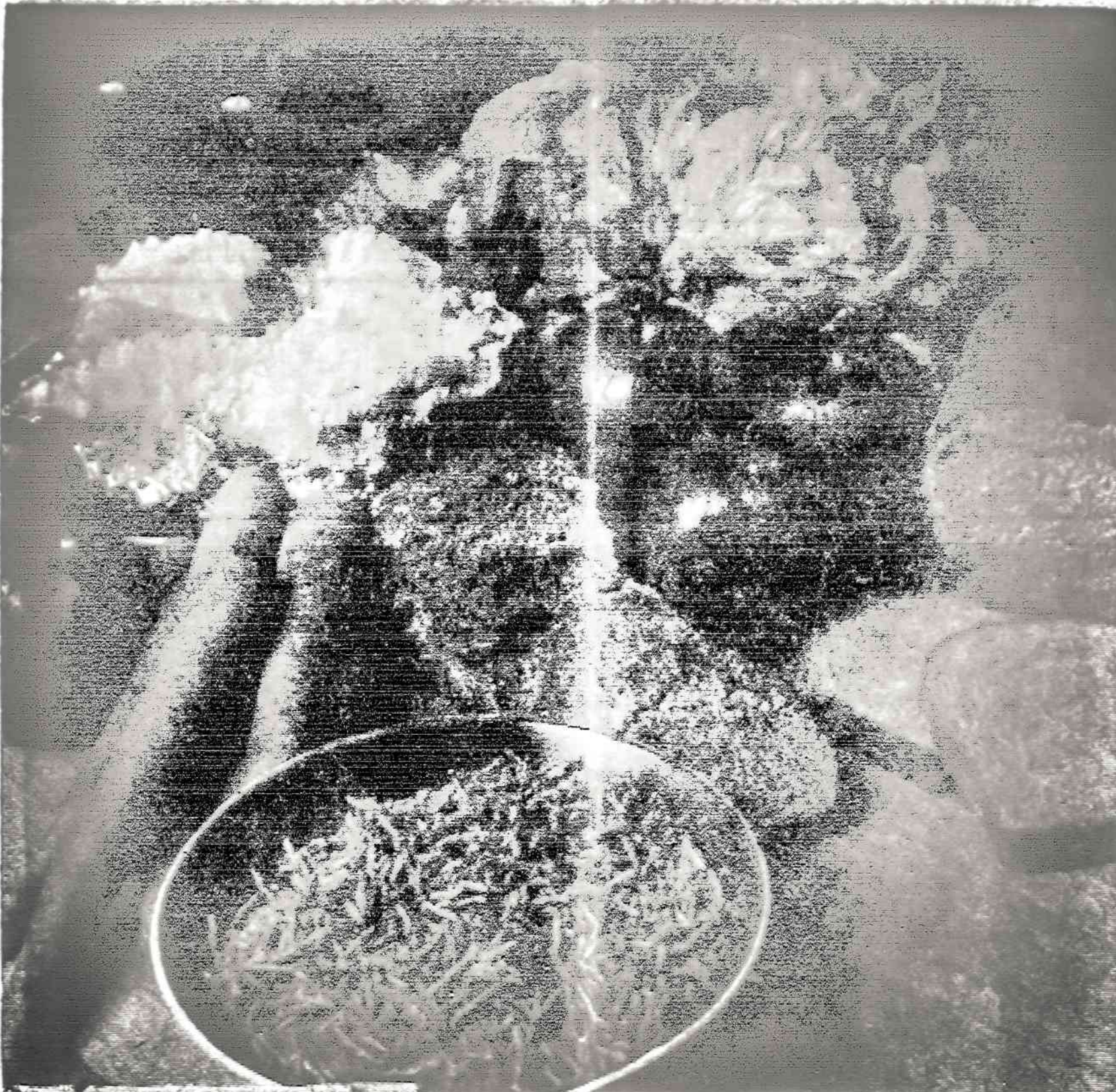
P. Liudžiūnė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00

Janina Narutė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl. \$3.00

M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai, 232 puslapiai \$3.00

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Šitoks maistas dietoj yra gausus skaidulomis (sėlenomis) — jis apsaugo žmogų nuo storos žarnos išsišakojimo (divertikula), vėžio toje žarnoje, tulžies pūslės akmenų, širdies atakų (kraujagyslių užsikimšimo).

Turime liautis savą energiją aikvoti mūsų taip pamiltiems, bet niekam naudos nenešantiems pokalbiams, poelgiams ir planams. Štai pavyzdys, kaip reikia naudingai savas jėgas naudoti. Sodybių, silpnos regos profesorienė-daktarienė Sofija Ozelenė išleidžia virš 400 puslapių knygą Dienų Vitražai. Taip kultūringai aprašo lietuvių veiklą, kad negali atsitraukti nuo tos knygos kartą ją skaityti pradėjęs, kol jos nepabaigsi. Tai naudingas Sofijos Ozelenės kraitis sukuriantis Lietuvai tėvynei.

Mes, kurie negalim tokių knygų parašyti, imkime jas skaitydami savo dvasią stiprinti gerų darbų atlikimui. Nustokime vaikiškai žiūrėti į savo sveikatą. Pradėkime kartą ant visados eiti vien dabartinės medicinos mums rodomu keliu.

Sėlenos maiste — sveikatos šaltinis

Britų chirurgas ir epidemiologas gyd. Denis Burkitt tvirtina, kad daugelis vakariečių ligų yra kilusios dėl netinkamos dietos, dėl permažai sėlenų maiste. Šitai tas gydytojas tvirtina po to, kai buvo atlikta tyrimai Anglijoje — British Medical Research Council darbuotojai.

Tie anglų gydytojai dabar mediciniškoje spaudoje skelbia tiesą, kad peršvelnus maistas — be sėlenų valgis, dar perriebi dieta, per daug cukraus ir cukrinių valgių vartojimas sukelia visiemis žinomas negeroves: širdies atakas, tulžies pūslės akmenis, storos žarnos vėžį ir joje kišenėles — divertikulus. Vien nebuvimas daržovių, vaisių, javų odelių šiurkštumų — sėlenų (fibers) padeda pamatus daugeliui vakarinės civilizacijos žmonių apturimoms ligoms. Mėnėtos ligos — širdies ataka, tulžies pūslės akmenys, storos žarnos vėžys ir joje kišenėlės (divertikulai) atrodo nėra viena su kita susijusios ligos, o jų galima bus išvengti tada, kai mes imsime savo maiste naudoti daug sėlenų — valgio šiurkštumų.

Tie britų gydytojai susekė, kad dar daugiau negerovių su sėlenomis galima bus išvengti. Jie su šiurkščiu — sėleniniu maistu pataria ginti laukan dar sekancias ligas: dangoje kyla, apendicitą, polypus, širdies ir kraujagyslių ligas, kojos arterijų užsikimšimą, venų jose išsiplėtimą, venų giliųjų kojos užsikimšimą — trombozę, nutukimą, cukraligę ir kitas neįžėgimines kilmės negeroves.

Viena sėlena — o ligų šimtas

Iš paviršiaus žiūrint, atrodo

neįtikėtina, kad viena sėlena (šiurkštus maistas, kaip, pvz., stambi ruginė duona — "plyta" vadinama) gali išgulti iš mūsų kūno šimtą ligų. Viena sėlena priėm šimtinę negerovių išsėna kovon ir nugalį jas. Mes visi atgimkime pasinaudojimi — šitoms mums paskelbtos paprastos tiesos maiste įgyvendinimui savame gyvenime.

Nė minutės nedelsdami dabar visi lietuviai griebkimės už rūpau maisto: imkime valgyti tik stambiai maltų grūdų duoną — tokia yra plyta. Tik ją nuo šiandien visi naudokime. Ir savus vaikus ją valgyti įpratinkime. Jie ją labai mėgstą. Tik nupirkime ir ją patys tėvai bei suaugusieji valgykime.

Pavyzdys patrauks daug daugiau, negu bet koks pamokslas vaikams kaip ką valgyti. Dar obuolių bušeliais namuose turėkime ir juos naudokime. Morkų centneriais pirkime ir visi jas kirkime iki soties. Čia vietoje visų lietuvių mėgstami kopūstai. Dar pupelės, žirniai, kalfiorai, salotai, arbužai ir kitos daržovės bei vaisiai.

Mokslininkai domisi ašakos jėga ligų išvartyje

Mokslininkai per paskutinius dešimt metų gyvai domėjosi ašakomis maiste. Maisto žinovai, chemikai, chirurgai, skrandžio — žarnų ligų specialistai gydytojai — gastroenterologai, epidemiologai, patologai ir bendros praktikos gydytojai gyvai aptaria šiurkštaus maisto naudą žmogui.

Per geroką metų škaičių gydytojai — tyrinėtojai surinko daugelį davinį apie sėlenų reikšmę išvengime daugelio ligų. Gydytojai vidaus ligų specialistai gerai žino, kad galima sėkmingai tvarkyti storos žarnos kišenėles — divertikulus šiurkščiu maistu. Taip pat sėlenomis turtingas maistas padeda išvengti cholesterolinių akmenų susikrovimo tulžies pūslėje. Taip pat stambus maistas (roughage), kitaip vadinamas sėleniniu bei augalų gyslomis gausus maistas gerai tvarko nutukimą ir mažina kraujyje cholesterolį. O pastarasis, kaip jau visi žinom, turi įtakos širdies atakoms ir užsikimšimui kraujagyslių kojos bei kitose kūno vietose.

Idomu, kad energingasis būnėtas britų gydytojas Denis Burkitt mediciniškoje spaudoje tvirtina, kad sumažinus maiste sėlenų (lapų bei augalų daržovių, vaisių gyslų) kiekį didinamas pavojus susilaukimui vėžio storos žarnos. Šiandien tos žarnos vėžys yra vienas dažniausių vėžių pas žmogų.

Kas yra ta sėlena — ašaka

Ašaka, skaidula, puoštas, sėlena tai vis lietuviškas pavadinimas vienam angliškam žodžiui Fiber. Tai šiurkštoka medžiaga. Ji apsupa augalinės celės sienas suteikdama celei atsparą ir apsaugą. Tos sėlenos gali turėti įvairios fiziologinės reikšmės slinkdamos su maistu žemyn žarnose.

Viėna, kad savo šiurkštumu sėlenos veikia žarnų sienelės. Antra, pakitusios sėlenų dalys

turi savitą veikimą žarnas. Dar nesužinota sudėtingas tarpusavio veikimas tarp maisto sėlenų ir tulžies rūgščių bei žarnos esančių bakterijų. Nežinoma, kurias bakterijas skaidulos pritraukia ir kaip tos bakterijos skaidulose — sėlenose pasiskirsto. Taip kalbėjo Edinburgo Škotijoje gydytojas Martin A. Eastwood būdamas Chicagoje šių metų gegužės mėnesyje Chicago universitete.

Visi kišenėles žarnose turintieji keiskite dietą

Minėtas Škotijos gydytojas M. A. Eastwood nustatė savais tyrimais, kad pas sveiką žmogų storos žarnos mešlo stambiosios dalys slenka greičiau už skystąsias. O pas kišenėles turinčiuosius (diverticulos ligą toji vadinasi) mešlas storos žarnosje atvirksčiai: skystos dalys slenka pirma stambiųjų. Tada kišenėlės prisipildo stambmenomis ir žmogus jaučia skausmus žarnose.

Visas tas skausmas pradingsta tada, kai žmogus sergas kišenėlėmis storos žarnosje pradeda maitintis grūdais — sėlenomis turtingu maistu. Tada tokio žmogaus storos žarnos mešlas ima slinkti žemyn taip, kaip pas sveiką žmogų: pirma eina stambmenos, o tik po to skystal.

Aišku, kad tada mešlas neužkemša kišenėlių. Todėl visi kišenėles storos žarnosje turintieji pradėkite misti ašakiniu maistu.

tu — daug vaisių, daržovių ir augalinio — javinio stambaus maisto naudokite gerai jį sukratydami.

Stambiai maltų javų — daug sėlenų turis maistas gerai veikia žarnas. Tas jau buvo su-sekta 16-tame šimtmečiuje — taigi jau keturi šimtai metų su-ėjo, kai žmonės žino stambiai maltų javų maisto naudą žarnoms. Bet moksliski tyrimai pradėti tuo reikalu tik apie vidurį 1930 metų. Tada susekė, kad sėlenomis gausus maistas gerai valo vidurius — yra geras laxatyvas. Tyrimams tada buvo naudota stambiai malti kviečiai, nieko iš jų neprašalinant (whole wheat bran).

Išvada. Daugiau apie tai kalbėsime sekantį kartą. O jau dabar visi lietuviai keiskime savą maistą sveikesniu. Ryžkimės sau padėti daugiau daržovių-vaisių naudodami, vien pusiau maltų grūdų duoną, ragais valgydami, saldumynų vengdami ir visada liesai valgydami. Nors kažin kaip būtume įpratę į vatinę — baltą ir niekam vertą duoną — jos nuo šiandien nevertokime. Mirkime ant vietos, o tik juoda, ne dažyta, bet stambiu grūdų plytą palyginkime. Tokią kepą Baltic Bakery, Juozas Ankus ir kiti. Kas jos nekepa — turi tuojau pradėti taip daryti, nes visi lietuviai ims sveikai misti vien stambiai maltų milų kepsnius naudodami.

Pasiskaityti: Medical World News, September 6, 1974.

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

1 tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Grinius Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir mintų" tomą (neįristą) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast.

Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal.

A good chunk of that money seems to disappear by itself.

So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need.

Unless there was a nest egg building up all that time.

A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too.

That's good to know.

Now U.S. Bonds pay 6 1/2% interest when held to maturity of 5 years. 10 months (4 1/2% the first year). Bonds are redeemable if loan, salary, or destroyed. When cashed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ PABALTIEČIŲ PROTESTO DEMONSTRACIJA

Šeštadienis, rugsėjo 7 d. buvo parinkta Chicagoje gyventojams trijų Pabaltijo tautų — lietuvių, latvių ir estų emigrantų ir tremtinių — pabėgėlių grupėms pareikšti savo protestą. Australijai ir Naujai Zelandijai dėl jų tėvynių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos pripažinimo komunistinės Sovietų imperijos kolonijomis...

Protestas buvo išreikštas masine protesto demonstracija miesto centre ir spaudos konferencija Bismarko viešbutyje. Demonstracijos pasisekimas priklausė nuo pasirinkto laiko ir oro sąlygų. Ir viena ir kita šių tikslui buvo palankios.

Spaudos konferencija įvyko Bismark Hotel kamb. C, kurio kėdžių prie prezidento stalo buvo beveik tiek pat kiek ir asloje jų buvo pasyvioms konferencijos dalyviams. Belaukdamas kvoromo susirinkusieji vėl šios pat kambario verda...

Nors konferencijos pradžia buvo skelbta 9:30 val. ryto, bet prasidėjo tik 10 valandą, kai iš anksto numatytos vietos buvo užimtos. Už stalo susėdo du latviai — Pavergtųjų Tautų Komiteto pirmininkas Viktoras Viksnins ir latvių Draugijos Chicagoje pirmininkas Bergmanis, Estų atstovas Alex Koepf ir nuo lietuvių pusės Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Dr. Kazys Bobelis, buvęs ALT pirm. dabartinis Lietuvių Radijo Forumo pirmininkas inž. Antanas Rudis, vyskupas V. Brizgys, Chicago Lietuvių Tarybos neįstantis veikėjas kun. Stašys, ir kongresmanas Hanrahan. Kambario viduryje savo foto baterijas išstatė TV Channel 9 mechanikai, ir savo fotoaparatus rikiavo visų pažįstamas fotografas Noreika.

Visiems susirinkusiems, dabartinis Pavergtųjų Tautų Komiteto pirmininkas p. V. Viksnins, pareiškė šios susirinkimo tikslą, pakvietė tarti žodį inž. A. Rudį, Dr. Bobelį ir kongresmaną Hanrahaną. Jų pareiškimus reikėjo manyti spaudai paruoš latvių vedamas Baltų Informacijos Biuras. Buvo išdalinti Pavergtųjų Tautų Draugų Komiteto (Captive Nations Friends Committee) tekstai protestų Australijos min. pirmininkui Gough Whitlam ir bendras tekstas JAV Vyriausybei Washington, SSSR Maskvoje, Australijos vyriausybei ir parlamentui ir "Viso pasaulio masinės informacijos priemonėms (To all World News Media) su stambia "klaida", būtent sakinyje "Therefore, be it known that the ensuing total occupation of Latvian and Estonian territory by the Red Army put an end to the independence of these countries" praleista ar pamiršta Lietuva. Paklausus, buvo užtikrinta, kad klaida pataisyta, bet kam tad buvo dalinamas nepataisytas tekstas?!

Konferencijėlė buvo paskubintai baigta, kadangi reikėjo skubėti į Civic Plaza, kur jau vyko protesto demonstracija.

Demonstracija buvo labai gyva ir, nors galėjo būti daug skaitlingesnė, buvo įspūdinga. Čia tai lietuviai nuslėgiantiai viršijo ir žmonių, ir plakatų ir pasakytų kalbų skaičiumi. Plakatuose aštriai buvo smerkiamos Australijos ir Naujosios Zelandijos valdžios, bet bene daugiausiai kluvo vargšams Australijos kenguruoms. Nors plakatai ir sakiniai ir piešiniai buvo labai vykę, bet pirmosios "premijos" nusipelnė latvis, kurs geležinėmis grandinėmis susiraišiojęs nešė ant aukšto koto iškelę popierinį "pakaruoklį" su

Mokslininkai aptūrė Louisianos kanalų žolės, kurias padėjo išnaukinti P. Amerikos importuoti vabalai, kurie minta vandeninėmis žolėmis. Kanalai vėl bus atidaryti laiviniams kelysi.

stambiu užrašu, kad toks yra komunistų atpildas už jems patikavimą! "Tribunoje" buvo susirinkę visų trijų pavergtųjų Pabaltijo valstybių visuomeninių organizacijų atstovai, o nuo lietuvių dar net trys dvasiškai — vyskupas Brizgys, kun. Stašys ir jaunasis jėzuitas kun. Kęstutis Trimakas, kurs perskaitė ilgą atsisveikimą į patį Dievą. Kalbas pasakė tie patys, kurie ir vadinamojo spaudos konferencijoje buvo kalbėję. Manifestacijai vykusiai pirmininkavo Jono Jasai-

čio sūnus Algis. Buvo gražus būrelis lietuviško jaunimo. Minios galėjo būti — vieni sakė 500, kiti, kad 1,000.

Demonstracija užbaigta kelių blokų eiseną, bet kadangi šeštadienį miesto centras buvo bedar net trys dvasiškai — vyskupas Brizgys, kun. Stašys ir jaunasis jėzuitas kun. Kęstutis Trimakas, kurs perskaitė ilgą atsisveikimą į patį Dievą. Kalbas pasakė tie patys, kurie ir vadinamojo spaudos konferencijoje buvo kalbėję. Manifestacijai vykusiai pirmininkavo Jono Jasai-

Nepervedant, lietuviai Chicagoje verti pagyrimo ir pagerbimo; jie visuose panašiuose rengimuose atlieka didžiulį dalį, tik patį lietuvių visuomenę galėtų daug skaitlingiau dalyvauti.

Nereporteris

Kanados naujienos

VALAIČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Jeigu ties pavadinimu skaitytojai nusišiepė, tai rašini skaitant pašaipos šypsenėlė jums dings. Įprastę esate skaityti apie Vliko, Altos, susivienijimų ir kitokių organizacijų suvažiavimus. Šiuo kartu skaitysite apie vienos šviesios šeimos, plačiai pasisklidusios Kanados ir Jungtinių Valstybių plotuose sukleimą, kurį amerikiečiai paprastai vadiną family reunion.

Nors suvažiavimas tęsėsi beveik ištisą savaitę, patį iškilnių viršūnę reikia laikyti 1974 m. rugpiūbio 31 dieną, nes tuomet įvyko balius su beveik visais Valančių šeimos nariais ir nemažu būreliu kvietinių svečių. Baliaus rengėjai ir suvažiavimo iniciatoriai — Juzė ir Kazys Valaičiai, stambaus tabako ir kalakutų ūkio savininkai Mt. Brydges miestelio pakraštyje, 15 mylių į vakarus nuo kanadiško Londono. Vien apie Juzę ir Kazį Valaičius plačiau rašant, neužtektų nė viso dienraščio puslapio. Trumpai: ji — ekonomistė; jis — agronomas; ji — vidurio Lietuvos aukštaitė; jis suvalkietis; abu — naujieji ateiviai, Kanadoje vedę, kryžiaus kelius tabako ūkiuose perėję ekonominis sunkumus nugaleję, dvi dukras ir tris sūnus išauginę bei išauklėję.

Ne bet koks tas atžalynas! Vyresnysis, Jurgis, šį pavasarį baigė Londono universitetą mechaninės inžinerijos bakalauro laipsniu ir jokios pertraukos nedarydamas, dabar, rudenį pradeda studijas magistro laipsniui. Antrasis, Vytautas, kalbas, bei literatūras studijuoja. Hamiltone, kartu studijas gilindamas Vokietijoje ir Prancūzijoje. Trečioji, Danutė, jei neklustu, biologijos (o gal biochemijos) studijas tęsdama Guelfe, kartu treniruojasi pačioje gražiausioje lengvosios atletikos šakoje — trumpų ir vidutinių distacijų bėgime. Pirmas viešas pasirodymas visiškai neblogas: trečioji vieta Kanados moterų 800 metrų lenktynėse!

Nors lenktynės įvyko bene pora savaitę anksčiau, mes, Valaičių suvažiavimo dalyviai, jų pačių televizoriuje matėme lenktynių pakartojimą rugsėjo 1 dieną, kartu stebint Danutę. Ir girdėjome, kaip sporto apžvalgos komentatorius maždaug taip kalbėjo: "...the biggest surprise is Dana Valaitis, a newcomer from Ontario..." Taip, taip, trečia vieta Kanadoje iš pirmo pabandyto. Danutę Valaitę, tik ką 20-tus metus užbaigusią, dar daugelį kartų regėsime ir apie ją girdėsime.

Ketvirtasis, Antanas, universitetą studijas pradėjęs šį rudenį. Pagaliau, penktasis, Vida, paskutinėje vidurinės mokyklos klasėje. Kas sekate Londono korespondentų žinias spaudoje, tai dažnai skaitote apie visus penkis jaunuosius Valaičius: jie tautinių šokių šokėjai, jie muzikantai, jie sportininkai, jie aktyvistai studentų veikloje. Tiek,

žodžius labai taupydamos, tartum telegramoje, apie Valaičius, suvažiavimo šeiminius.

Tartum patriarchas suvažiavime jautėsi vyriausias šeimos brolis Jonas Valaitis, kuris, kaip iškilmingas kalbas sakant paaiškėjo, yra užbaigęs 86-rius metus, net 22-jais metais vyresnis už šeimnininką Kazį. Tai žinomas pedagogas, Jurgio Baltrušaičio poezijos ir kitų rusų kalba rašytų literatūros veikalų vertėjas, nesenai Naujienose paskelbęs paprastai įdomius atsiminimus, kurie netrukus pasirodys knygos formoje.

Dalyvavo visi trys Jono vaikai: Marija Aldona Markelienė su vyru Adolfu; patologijos profesorius dr. Jonas Valaitis su žmona Joana; Vliko vicepirmininkas ir finansų tvarkytojas Jurgis Valaitis su ponia (deja, nepasizymėjau vardo). Dalyvavo ir visų šių šeimų atžalynas, bet ir skaičiuojant, ir varduose čia jau pasiklydėm. Išskyrus niujorkiškę Jurgio šeimą, kiti Jono vaikai ir vaikaičiai čia atvyko iš Čikagos.

Iš Niujorko buvo atvykęs trečiasis Kazio ir Jono brolis Juozas su ponia. Taip pat iš Niujorko atvažiavo vienintelė šiame kontinente Kazio, Jono ir Juozo sesuo, Magdalena Valaitytė-Lėnienė, jos sūnus inžinierius Jonas Ulėnas ir marti Nijolė, o taip pat ir jaunųjų Ulėnų atžalynas.

Juzės (Stanevičiūtės) Valaitienės pusę atstovavo dvi artimos giminaitės: motinos sesuo, taigi, teta, pati vyriausia iš visų suvažiavimo dalyvių, nes 87-rių metų, detroitietė Elena Mitkuvienė; ir Juzės pusseserė Josephine Janulaitė, Detroito gimusi panelė.

Tolimesnių giminių iš jos ir iš jos pusės vėl susidarė gražus būrys, bet visus vardais-pavardėmis išskaičiuoti reiktų didesnių pastangų. Rupiai skaičiuojant, suvažiavime dalyvavo netoli keturių dešimčių giminių, o rugpiūbio 31 d. puotoje dar kita tiek artimiausių šeiminių kaimynų bei svečių iš kitur.

Puotą atidaręs ir gimines su kitais svečiais supažindinęs, Kazys Valaitis ilgiau trukusioje kalboje kėlė jaunojo atžalyno nuo nutautimo gelbėjimo reiklą ir siūlė keletą receptų, įskai-

tant net jaunimo keliones į Lietuvą. Taip pat jis pageidavo, kad ne tik Valaičių šeima ateityje tokius gimines suvažiavimus rengtų, bet kad ir kiti svečiai bei kaimynai jų pavyzdžiu pasektų.

Puotos programai vadovauti pakviestas, Jurgis Valaitis (niujorkiškis) pirmiausia perskaitė Birutės (Ulėnaitės) ir Arvydo Klorių sveikinimo telegramą iš Los Angeles. Tai buvo vieninteliai iš šiame kontinente gyvenančių artimųjų giminių, kurie Valančių suvažiavime dalyvauti negalėjo. Žinomas erdvių mokslininkas, Marso ekspertas, dr. Arvydas Kloris matomai negalėjo atsiplėšti nuo atsakingų pareigų.

Juzė Valaitienei trumpu žodžiu savo vyrą papildžius, kun. B. Pacevičius buvo pakviestas sukalbėti maldą. Kiek vėliau, jau puotai įpusėjus, kun. B. Pacevičius ir vėl prabilo, šį kartą ne su maldos žodžiais, o kaip visuomenininkas, susirūpinęs jauniosios kartos reikalais. Jonas Valaitis (pedagogas) trumpai kalbėdamas pasidžiaugė tokiu gražiu trijų kartų Valančių sukleimu ir įskamiai pakartojo brolio Kazio pageidavimą, kad ir kitos šeimos panašius susibūrimus praktikuotų. Čia įsiterpęs Kazys Valaitis apgailejo, kad Jono atsiminimų knygą atspausdinti suvėluota ir kad nebėra galimybės šiame subuvime ją paskleisti. Labai gražiai, žodžiai lietuviškai prašėjo jauniosios kartos atstovas, Valaičių kaimynų sūnus, studentas Eugenijus Bersėnas, sveikindamas puotos šeiminius ir dalyvius. Londoniškis visuomenininkas Ed-

mundas Petrasuskas sakė, kad su nuostaba žiūrime į gražią trijų kartų Valaičių šeimą ir šiandien visi norėtume Valaičiai būti. Svečių vardu sveikino detroitietis Jonas Jonynas. Jonas Valaitis (sūnus, daktaras) savo žodyje prisiminė Kaukų moteris, savo senele, be kurios, anot jo, čia Valaičių nebūtų.

Kai dabar, už savaitės po anos puotos, pasiskaitydamas savo hieroglifus, iškreivasotus ant minkštos baltos, popierinės skėpetės, čia bandau anos puotos eigą, tai ir man pačiam ima regėtis, jog ten būta tik kalbų, kalbų, kalbų.

Deja, kaip visai nebuvo. Puotavime erdvioje palapinėje šalia namo. Stalai žvilgėjo baltomis staldengtimis ir žydėjo dailiai dailiai sutaisytomis rudens gėlėmis. Tie stalai linko nuo kelių rūšių mėšų, skanėstų, gėrimų. Žmonės linksmai klegėjo. Kryžtavo ir vėliau lietuviškai dainavo jaunimas. Puota tęsėsi nuo ankstyvos popietės iki po vidurnakčio. Po kun. B. Pacevičiaus maldos, čia viena, čia kita kalbą begirdėjome eilės valandų tarpe. Ak, tiesa, ant baltos "niapkinio" dar užsirašiau, kad paskutinis kalbą sakė Kazio Valaičio kolega ir kaimynas Povilas Vaitekūnas. Ir mačiau jį dar stovintį, ir girdėjau jo žodžius, bet ką jis kalbėjo, tai jau nežodžio nebeprisimenu.

Teguvuoja Valaičiai! Lauksime kito jų suvažiavimo...

Alfonas Nakas

SKAITYK PATEIS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIEŅAS

Philomena sako:

- KAS NETAUPO ATEIČIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

Socialinės apdraudos neužtenka pragyvenimui. Chicago Savings bendrovės mokamus aukštus nuosimčius pridėjus prie Social Security, jau galima ramiau senatvės laukti ir gyvenimu džiaugtis. Chicago Savings moka 5.25% už paprastose sąskaitose laikomas santaupas, ir duoda 7.5% už sertifikatuose laikomus pinigus.

Šį metų Chicago Taupymo bendrovė švenčia savo Aukštinį Jubiliejų. Laimingiesiems duoda kelionę į Havajų salas, Disneyland, Las Vegas ir daug kitokių dovanų. Atsilankykite.

CHICAGO ★★★★★

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

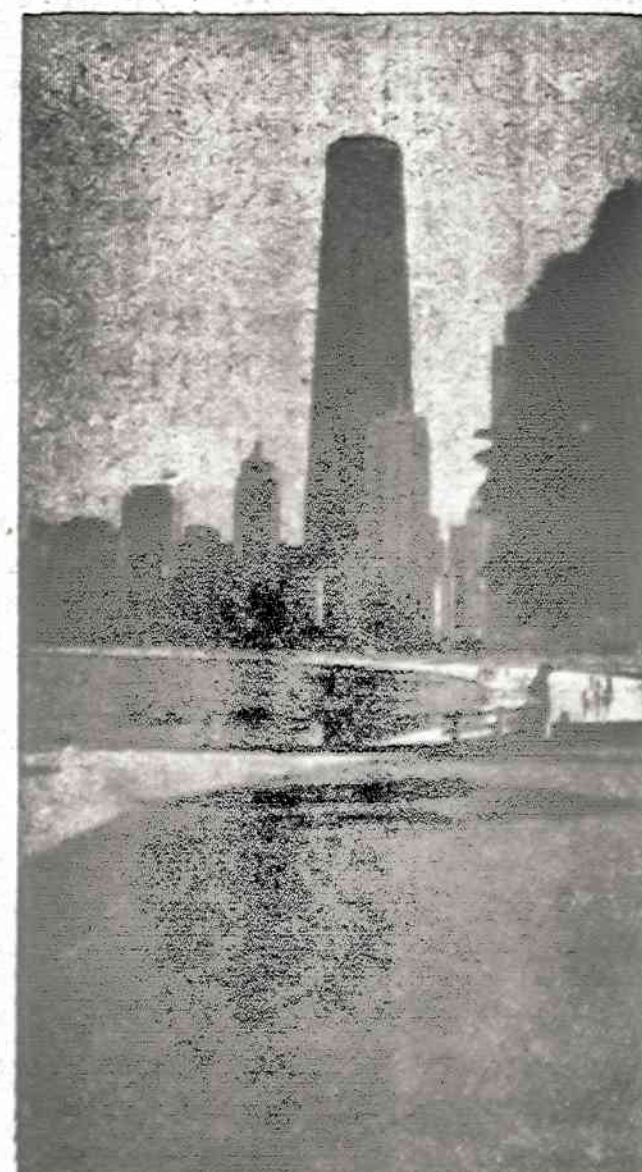
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę aplinką bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:
\$5,000.00 OR MORE
4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE
30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE
1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Santykiai su komunistine Vokietija

Šių metų rugsėjo 4 dieną Washingtono buvo pasirašytas susitarimas tarp JAV ir komunistų valdomos Rytų Vokietijos, kuris įpareigoja JAV užmegsti diplomatinis santykius su Rytų Vokietija. Atsakingi JAV pareigūnai jau praeitais metais buvo pasižadėję užmegsti diplomatinis santykius su Rytų Vokietija, bet veik ištiesa metą reikalas buvo vilkinamas.

Visa eilė kitų valstybių komunistų suorganizuotą ir rusų vokiečiams primestą Rytų Vokietiją jau seniai buvo pripažinusios. Pati Vakarų Vokietija, ilgus metus nepripažinusi Rytų Vokietijos, ją pripažino ir užmegzė diplomatinis santykius. Pradžioje buvo stipri opozicija Vakarų Vokietijoje, bet vėliau didelė krašto gyventojų dauguma ir vokiečių parlamentas susitarimą ratifikavo. Vakarų Vokietija neturėjo karo jėgų, kad galėtų prievarta išvyti sovietų karo jėgas iš Rytų Vokietijos. Išvius rusus, su jais būtų dingusi visa "demokratinė" Rytų Vokietijos valdžia. Pasirašytos paliaubos draudžia vokiečiams turėti gausesnę kariuomenę. Jeigu negali rusų išvyti, tai privalai su jais tartis, galvojo didelė vokiečių dauguma.

Vakarų Vokietija, pripažindama rusų primestą valdžią, daug laimėjo. Pirmon eilėn, diplomatiniai santykiai sudarys sąlygas vokiečiams geriau sekti, kas darosi Rytų Vokietijoje. Vakarų Vokietija ir šiandien yra gana gerai informuota apie gyvenimą rytinėje Vokietijos dalyje, bet ambasados ir konsulatų steigimas tas informacijas dar labiau sutirštins.

Rytų Vokietijai labiau rūpi prekyba, Vakarų Vokietijoje gaminamos mašinos, ypač jiems rūpi elektronika ir labai parankios skaičiavimo mašinos. Rusai įsitikino, kad be mašinų, kurios padėtų mokslininkams greitai ir tiksliai skaičiuoti, jokia pažanga pramonėje nįmanoma. Rusai turi pakankamai šnipų Vakarų Vokietijoje ir vokiečių pramonėje, bet atrodo, kad šnipų parvežti duomenys ne visuomet yra tikslūs. Komunistai turėjo gabų šnipą net paties Vokietijos kanclerio raštinėje, bet komunistai nustatė, kad tas šnipas ne visuomet praneša tikslas žinias. Planus rusų šnipai vogė, bet tie planai nepadėjo rusams pastatyti modernios elektronikos pramonės. Rusai susivėžė į Rusijos gilumą išties vokiečių dirbtuves, bet kai reikėjo jas pastatyti ir priversti dirbti, tai pamatė, kad jų inžinieriai nepajėgia tų mašinų valdyti.

Kodėl vokiečių mašinos rusų neklaušė, žino vokiečiai, bet ne rusai.

Principe buvo susitarta, bet praktiškai reikalai mažai iš vietos tejudėjo. Nejudėjo todėl, kad rusai negalėjo atkasti apžioti gabalo. Jiems norejosi visiškai izoliuoti Berlyną, bet nepavyko. Jie bandė kliudyti susisiekti su Berlynu, bet ir čia buvo priversti trauktis. Rytų Vokietija darė dideles klūtis vakarams pasiekti Berlyną, bet JAV nesitarė su Rytų Vokietijos atstovais, kol susisiektis su Berlynu bus laisvas. Aptvarkius šį klausimą, buvo pradėti pasitarimai. Rytų Vokietijos atstovai prieš tris mėnesius atvyko į Washingtoną, bet derybų nėjo pirmyn, kol komunistų valdoma Vokietija nesutvarkė susisiekimo su Berlynu.

Chruščiovas norėjo Amerikoje gaminamų elektronikos mašinų, Amerikoje pabuvoję, naujas dirbtuves lanke ir Chicago pramonės parodoje buvę sovietų inžinieriai patarė valdžiai pirkti Amerikoje gamintų mašinų mašinoms gaminti. Jie matė Vokietijoje, Prancūzijoje ir Anglijoje gaminamas mašinas, bet labiausiai jiems patiko amerikiečių mašinos, nes jos gamina pačius geriausius produktus. Mašinų negavo Chruščiovas, jų tuo tarpu negavo ir Brežnevas. Užtat Rytų Vokietijos valdovai atkakliai spyrėsi užsakymams įteikti.

Naujai pasirašyta sutartis leis Rytų Vokietijai užsakyti naujas mašinas, bet pirma jie turės susitarti ir aptvarkyti visas skolas. Karo pradžioje naciai konfiskavo Rytų Vokietijoje buvusių Amerikos piliečių turtus, bankuose laikytas santaupas ir pastatytą pramonę. Vakarų Vokietijoje seniai sutvarkė karo metu amerikiečiams padarytus nuostolius, tuo tarpu Rytų Vokietija atsisakė tai daryti. Pasirodo, kad dabar patys komunistai nori greičiau tas skolas nustatyti ir sumokėti. Jie bandė bėdas suversti Vakarų Vokietijai, bet dabar įsitikino, kad negaus pramonėi mašinų, jeigu senų skolų nemokės.

Lietuviams ši sutartis labai svarbi, nes JAV padarė dar vieną nuolaidą Sovietų Sąjungai. Visi JAV atsakingi pareigūnai žino, kad Rytų Vokietijoje nėra demokratinės santvarkos, nors tos valstybės pavadinime ir yra žodis "demokratinė". "Demokratinėje" vokiečių respublikoje nėra demokratijos. Kraštą valdo Maskvos parinkti ir paskirti gauleiteriai. Nors antisemitizmas Rytų Vokietijoje stiprus, bet jie turės sumokėti žydams už Hitlerio nusavintas žydų krautuves, išlupinėtus aukšinius dantis ir pagrobimą bankuose buvusių santaupų. Šių klausimų aptvarkymas užtruks kurį laiką.

JAV, pripažandama Rytų Vokietiją, turi pripažinti ir dabartines Vokietijos sienas. Daugelis mano, kad Rytų Vokietijos rubežiai siekia Lietuvos vakarų pakraštį, kaip buvo prieškariniais laikais. Taip nėra. Tarp "tarybinės" Lietuvos ir Rytų Vokietijos yra didelė Leningrado sritis. Kad vergijon ištumtas lietuvius negalėtų pasiekti vakarų, Kremlius valdovai visą Karaliaučiaus sritį priskyrė prie Leningrado. Tai nevykęs pagrobų žemių pasisavinimas, bet JAV jau pasižadėjo respektuoti Rytų Vokietijos sienas. Laisvojo pasaulio lietuviai labai atidžiai privalo daboti, kad kartais nebūtų padaryta daugiau vienašališkų nuolaidų Kremliui valdovams.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

GRIEZTAS ATSTOVO W. MCAVOY PROTESTAS AUSTRALIJAI

Amerikos politikai protestuoja, bet ar mūsų veiksniai savo pareigas atlieka?

ALGIS A. REGIS

Pasigėrėtina, kad daug lietuvių visose Amerikoje pareikštose protestuose Australijos vyriausybei dėl Baltijos tautų laisvės išdavystės. Bet labai gaila, kad į šiuos protestus mūsų veiksniai neįjungė Amerikos valdžios atstovų, paremtų mūsų balsais rinkimuose. Tai būtų buvusi labai svari moralinė įtaka Australijos dabartinę politikai vadovaujantiems žmonėms ir karta proga supažindinti ir įjungti į kovą už Lietuvos laisvę įtakingus politinius asmenis čia Amerikoje.

Deja, veiksniai čia nepadarė daug nusivokimo ir pastangų. Per neapdairumą mes pasilikime vieni, izoliavę save nuo Amerikos politinio gyvenimo plačios vagos, neišnaudodami jos galingos techninės.

Visi žinome, kaip mielai į Simo Kudirkos išlaivintmo pastangas įsijungė Robertas Hanrahanas. Jo nei daug prašyti nereikėjo, tik supažindinti su problema ir pakviesti į ją įsijungti. Tai padarė advokatas Povilas Zumbakis.

Ilinojaus Valstijos Atstovų Rūmų narys, lietuviams žinomas Walter "Babe" McAvoy ir jo sūnus Čikagos Miesto Tarybos kandidatas Thomas McAvoy, pakviesti įsijungė į protestą Australijos vyriausybei dėl lietuvių, latvių ir estų laisvės išdavystės, mielai sutiko ir pasiuntė E. G. Whitlam į Australiją sekancio turinio telegramą:

"Mielas Pone Ministrų Pirmininke:

Jūsų vyriausybės pasiūlytas Baltijos valstybių Lietuvos, Latvijos ir Estijos pripažinimas Rusijos valdžiai yra giliu papiktinimu laisvę mylintiems žmonėms. Toks pripažinimas įtaigoja Australijos pfitarimą tironijai, priešpatai ir kultūriniam pavergimui. "Detante" dar nereiškia atsisakymo principų. Mes kviečiame Jus giliai persvarstyti šį reikalą!

Walter "Babe" McAvoy
General Assembly
State of Illinois USA

ir
Thomas McAvoy
City Council Candidate
Chicago, Illinois USA

Australijos Konsulatui Thomas McAvoy parąšė sekancio turinio laiška:
Mielas Pone:

kus ir visokeriopą pagalbą. Jie darė tai todėl, kad žydų veiksniai sugebėjo prasmingai nieko nelaukdamai pristatyti reikalą amerikiečiams pačiose aukščiausiose valdžios viršūnėse. Tautų laisvė ir demokratija te bėra pamatinis Amerikos vidaus ir užsienio politikos principas. Todėl ir mūsų veiksniai turėtų rasti daugiau tarpusavio susivokimo ir paremti šiuos principus, pagelbėdami valdžios pareigūnams įsijungti ir į mūsų tautos kryžiaus kelius kovoje su tarptautiniais slybiniais. Tai būtų tik patarnavimas Amerikai, stiprinant jos esminius ideologinius principus.

Australijos Parlamentas susirenka darbo sesijoms viduryje šio mėnesio. Dar ne vėlu! Šios savaitės ypatingai reikalingos intensyvių pastangų viename pasaulyje, kur tik lietuvių įtaka tik gali siekti.

Nėvėlu, todėl, dar atitinkamiems veiksniams kreiptis į visus įtakingus asmenis valdžios pareigose ir reikalauji, kad jie dabar paremtų Baltijos tautų reikalą veiksmu, ne vien žodžiais senate ir kongrese Vasario 16 dienos progomis.

Šiose pastangose neturėtų atsilikti ypač mūsų katalikiškos Federacijos ir dvasinės hierarchijos. Lietuva yra vieništelė katalikiška valstybė Sovietų Rusijos imperijoje. Nuolatos girdime apie dvasiškų ir tikinčiųjų pasauliečių nuolatinius persekiojimus pavergtoje tėvynėje. Argi mūsų dvasiniai veiksniai, kurių yra apšiai, nejaustų pareigos ir nesugebėtų sukelti Amerikos vyskupų ir kardinolų protestus Australijos vyriausybei prieš šitokią nieksingą katalikiškos valstybės pasmerkimą, legalizuojantį priverstiną krikščionybės sunaikinimą prieš labai atkaklų atkaklų pademonstruotą tautos valią.

Krikščioniška veikla neturėtų tapti vienu aukų rinkimais, bet aktingesnėmis pastangomis atsiliepti ir brolių kančias ir šauksmus, kurie visiemis yra girdimi, ypač dabar. Argi jų kančių ir gyvybės aukos neįpareigoja mūsų hierarchinių veiksmų didesniai uolumui, negu kad matome gyvenime? Australijos pademonstruota Baltijos tautų laisvės vilčių išdavystė yra pavojingas precedentas kitų valstybių politiniams avantiūristams paprėkiauti pavergtų tautų laisvę. Naujoji Zelandija jau pasekė Australijai. Mūsų tautos laisvės kovų ateities sėkmė labai daug pareis nuo laisvo pasaulio lietuvių sugebėjimo reaguoti į šiandieninius įvykius.

(Bus daugiau)

KAS ATPLĖSĖ KLAIPĖDĄ NUO LIETUVOS

1939 m. kovo 22 d. dokumentai

5

Prieš Antrąjį pasaulinį karą Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenę vokiečiai nebuvo tautiniai nei spaudžiami, nei persekiojami. Amerikos vokiečiai turėjo plačiausias laisves. Jie turėjo visokias savo institucijas, laikraščius, draugijas, mokyklas ir galėjo tautiniai kultūriniai ir ekonominiai veikti ir dirbti kaip ir kiek tik jie norėjo. Nebojant tokios laisvės, ¾ Amerikos vokiečių, niekieno nespaudžiamų, visiškai laisvai ir tik savo laisvo noro vedami, nubėgė į Amerikoje veikusias nacių organizacijas, įsigijo nacių uniformas, žygiavo Amerikos miestų gatvėmis, be jokio reikalo kėlė triukšmą ir iš savo mitingų jėga mėtydavo žmones, kurie jų neklaušydavo, pav., kas neatstodavo, kuomet buvo giedamas nacių himnas — Horst Wesselio giesmė.

Taigi, vokiškasis nacionalsocializmas nesiplėtojo vien tame užsienyje, kur vokiškumas buvo spaudžiamas, bet ir ten, kur kur vokiškumas galėjo laisvai vystytis.

2. Visai klaidingas yra Dr. Heckerio pareiškimas dėl Danijos (Šiaurės) šlezvigo. Jis įtaigoja, kad: "Juo mažiau bet kuri valstybė spaudė vokiečių mažumą, tuo ma-

žiau ten vokiečių tarpe grįžo radikalios nacionalsocialistinės idėjos, kaip tai matome Šiaurės šlezvigo pavydyje". Tokį pareiškimą Heckeris paskelbė savo ekspertyzėje 1955 metais. Bet jau dvejius metus anksčiau, 1953 m., iš spaudos buvo išėjęs 830 puslapių penktas tomas "Aktų apie vokiečių užsienio politiką 1918 iki 1945 metų" (Akten zur Deutschen Auswärtigen Politik 1918 — 1945) rinkinys, kuriame nuo 443 iki 525 pusl. skyriuje "Šiaurės Europa: 1937 m. spalio 15 d. iki 1939 m. kovo 16 d.", daugybė dokumentų parodo, kad Danijos vokiečiai, panašiai kaip ir JAV, galėjo naudotis plačiausiomis laisvėmis. Danijos konstitucinės monarchijos vyriausybė savo vokiečių tikrai nespaudė. Tačiau minėti aktai parodo, kad ir Danijos vokiškasis nacių judėjimas buvo gana stiprus. Šiuos aktus neparašė koks nors vokiečių priešas arba danas, bet juos parašė vokiečiai, žymus nacių pareigūnas, Vokietijos atstovas Danijoje, ponas Cecil von Renthe — Fink.

Taip iš dokumento nr. 412, pusl. 451, sužinome, kad "Danija ginsai nuo perdotos nacių propagandos, kuri Danijoje yra vartoma. Dokumentas nr. 415, pusl. 453, teigia, kad Danijos teismas vokiečių nacių vadą Möller už žjūlius Danijos institucijų įžeidimus nubaudė 60 dienų kalėjimu. Aktai, nr. 417 (pusl. 457) parodo, kad nacių apskrities vadas Pörsken viename, danų ūkyje sugadino kai kuriuos daiktus ir užtersė šulinį. Tokie ir daugelis kitų dokumentų parodo, kad Danijoje vokiečių na-

cionalsocializmas buvo stiprus ir labai aktyvus, ir todėl Dr. Heckerio pareiškimai yra klaidingi. Ar jie buvo padaryti su tikslu, ar iš apsidėdimo, ar dėl paprasto nežinojimo — į tokius klausimus legalėtų pats Heckeris atsakyti.

Bet kaip ten bebūvo, Heckerio pareiškimai padėjo nuvesti teismą klaidinga galvėjimo kryptimi, prisidėjo prie teismo klaidingo sprendimo ir mūsų tautiečio Grigoliaičio per ankstyvos mirties.

3. Dr. Heckeris pateikė teismui klaidinčią ekspertyzę. Mėgindamas skirti vokiškumą nuo nacionalsocializmo, jis pataikavo pokariniam vokiečių mitingumui, kuris siekė parodyti, kad ne visi vokiečiai buvo naciai. Gali būti, kad taip buvo Vokietijoje. Užsienyje, ypačingai Danijoje, Sudetų krašte ir Klaipėdos krašte 99.5% vių vokiečių ir vokiečiųninkų buvo naciško nusistatymo. Ten nebuvo galima rasti skirtumo tarp vokiečių ir nacių. Kas 1938 ar 1939 m. buvo Klaipėdos krašte, ten galėjo asmeniškai įsitikinti, kad beveik visi krašto vokiečiai ir vokiečiųninkai buvo naciai. Kas ten kovojo prieš nacių, tas kovojo ir prieš vokiečius, o kas kovojo prieš vokiečius, tas kovojo ir prieš nacių. Klaipėdos krašte nacionalsocializmas ir vokiškumas buvo visiškai identiški.

4. Kitur Heckeris rašo: "Santykių pablogėjimas įvyko 1932 m. dėl griežtų lietuvių žygių prieš autonomiją, kas iššaukė aštrių vokiečių atságnimą

(Verteitigung), kuris galų gale baigėsi 1939 m. krašto prijungimu (prie Vokietijos)".

Tokią pono Heckerio logiką vos galima suprastit!

Vargšas tas 70 milijonų gyventojų, stambaus ploto Tėtysis Reichas, turėjęs "gintis" nuo mažos 3 milijonų Lietuvos, ir suprask tu žmogau. Tas Reichas taip "gynėsi" nuo piktų Lietuvos žygių, kad "besigindamas" 1939 m. net visą Klaipėdos kraštą prisijungė. Ar tai ne logiškas šaunaus daktaro galvojimas?

Tais patiais 1955 metais Dr. Heckeris nuo savo ekspertyzės nubraukė visus tuos straipsnius, kurie parodė šios santykių su Grigoliaičio ir teismu; taip pat jis nubraukė gale padėtas (virsuje paskelbtas) ekspertyzės "Išvadas", ir, pavadinęs šį rašinį.

2. Deutschland, Litauen und das Memelland paskelbė jį žodis į žodį Jahrbuch der Albertus Universität, 1955, VI t., p. 228 — 256. Studija parodo, kad jis hagrinėja visą Klaipėdos politinę problematiką nuo 1919 iki 1939 metų.

a) Toje istorinėje apžvalgoje jis primitygtinai kaltina Lietuvą, kad ji nesugyvenusi su savo trimis didžiaisiais kaimynais. Jis rašė: "Teko matyti, kaip Lietuva su tam tikru tragiškumu supykino visus tris savo kaimynus ir akiai bėgo į savo pačios pražūtį". (Es entehrt nicht einer gewissen Tragik, zu sehen, wie Litauen es mit allen drei Nachbarn verderb und blinde Lings ins eigene Verderben lief.)

b) Jei Lietuvos neigima laikyšana Rusijos ir Lenkijos atžvilgiu dar buvusi suprantama, tai dėl jos blogų santykių su Vokietija buvusi kalta viena Lietuva. Lietuva pamišusi, kad ji teatsistatė tik su Vokietijos parama: "Tuo labiau buvo geri santykiai su Vokietija įmanomi, nes praeityje pastaroji Lietuvos niekuomet nevaldė prievarta, bet buvo lemiama prisidėjusi prie Lietuvos valstybės steigimo". (Um so mehr lag ein gutes Verhältnis zu Deutschland nahe, da Deutschland nicht nur in der Vergangenheit keine Fremdherrschaft über Litauen ausgeübt, sondern zur Bildung des Staates Litauen entscheidend beigetragen hatte.)

c) Už memellenderių naciškumą kalta esanti Lietuva, nes ji nuvairiusi memellenderius į nacių glėbį. Jis sako: "Tad galima sakyti, kad tai buvo lietuvių politika, kuri nuvarė memellenderius į nacionalsocializmo glėbį; memellenderiams nacionalsocializmas buvo identiškas su Reichu" (Man kann daher sagen, dass es die litauische Politik gewesen ist die die Memelländer dem Nationalsozialismus (dieser war für die Memelländer identisch mit dem Reich) in die Arme getrieben hat.)

(Bus daugiau)

Skaitykite ir pabandykite
Dienraštį
"NAUJIENAS"

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIONAS

AKUŠERIJAI IR GINEKOLOGIJAI
IR GYDYTOJAI

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJAI IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGIJAI

4449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antrai ofisai —

8007 WEST 83rd PLACE

JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500

Prilima ligoninė pagal susitarimą.

Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠALPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA

Tel. 695-0533

Fox Valley Medical Center

560 SUMMIT ST.

ROUTE 56, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Offisai: HEMlock 4-5849

Razid.: 388-2232

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.

antradieniais nuo 1-5 val. trečiadieniais

ir šeštadieniais 8-3 val. Tel. 562-2727 arba 562-2728.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJAI IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGIJAI

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-8001.

Ofiso tel.: HE 4-1818

Razidencijos: PR 8-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,

ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.

Kitu laiku tik susitarus.

Trečiadieniais uždaroma.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis, Pritaiko akinius ir

"contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaroma trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradieniais nuo 1-4 val. popiet.

ketvirtadieniais nuo 5-7 val. vak.

Ofiso telefonai: 776-2880

Naujos rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ

Offisai: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradieniais, trečiadieniais

ir penktadieniais 8-12 val. vak. šeštadieniais

2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123

Razid. telefonai: Gibson 8-6195

Prilima ligoninė pagal susitarimą. Dėl

valandų skambinti telefonais: HE 4-2123.

Jei neatsiliepiu, tai telefonai: GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS

Apparatų - Protezų, Med. Bandžių, Speciali pagalba kojoms

(Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.

2850 West 43rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: PROspect 6-5084

RANGE FIRE IS WILDFIRE

Range Fire Insurance Co.

Chicago, Ill. 60629

Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.

2850 West 43rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: PROspect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.

2850 West 43rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: PROspect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.

2850 West 43rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: PROspect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.

2850 West 43rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: PROspect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.

2850 West 43rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: PROspect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.

2850 West 43rd St., Chicago, Ill. 60629

Tėvams, mokytojams ir visuomenės

Jau nuo 1973 mokslo metų pradžios Lietuvių Bendruomenės švietimo Taryba buvo priėmusi ir įvedusi lietuviškąsias mokyklas S. Jonynienės parašytą vadovėlį "Tėvų nameliai brangūs". Kada to vadovėlio turinys, ypač nuotraukos, buvo išnagrinėtos, paaiškėjo, kad tas vadovėlis visai netinka lietuvišniams auklėjimui, nes visas perkostas okupanto propaganda ir nepriklausomos Lietuvos laikotarpio tešimu, juodinimu ir niekinimu.

Dėl to vadovėlio jau keletą kartų buvo tartasi su atitinkamais švietimo pareigūnais, dalyvaujant žinomiems pedagogams ir LB Marquette Parko Apylinkės Valdybos atstovams, pačiam šv. Mergelės Gimimo parapijos klebonui pirmininkaujant, tačiau konkretūs nieko nebuvo galima nutarti.

LB Marquette Parko Apylinkės Valdyba siūlo visiems lietuviškajai visuomenei į šį reikalą įsikišti, o tėvams siūlo tokio lietuvių vadovėlių savo vaikams nepirkti.

"Dirva" liepos 28 d. laidoje perspausdinta iš okupuotos Lietuvos spaudos išauka, kur vadovėlis giriamas. Vien tik tai pabrėžia vadovėlio kelią ir tikslą.

LB Marquette Parko Apylinkės Valdyba 1974. 9. 3.

LIETUVIŲ KAIMELIJE žinios nelabai linksmos. Antanas Vilis ligoninėje Seniausis L. kaimelio gyven- tojas Antanas Vilis rimtai susirgo. Kuomet jis dar nebuvo susistiprėjęs po pirmesniųjų dviejų operacijų. Kai silpną žmogų vėl greitai pasigavo kitos negalės: Antanas gavo plaučių uždegimą. Pajutęs, kad kas negero su jo plaučiais, greitai buvo nuvežtas pas gydytoją į jo laukiamąjį kambarį, ir buvo prašoma slaugės, kad gydytojas greitai patikrintų Antano sveikatą, nes jis jaučiasi labai silpnas ir labai skauda krūtinė. Išlaukę daktaro dvi val. 15 min., bet gydytojas nepasaukė ir neteikė jokios pagalbos. Tik slaugė pranešė Antanui, kad jo gydytojas turi išeiti pietų ir bus kabinete po valandos laiko. Reikia išlaukę 2 val. 15 min., ligonis dar turės laukti dvi val., kol daktaras papie- taus.

Antano žmona turėjo savo gydytoją ir jausdama, kad Antanui reikalinga skubi pagalba, nuskubėjo prie savo gydytojo, kuris patikrinęs Antano krūtinę, rado reikalingą skubėti į ligoninę, nes turi plaučių uždegimą.

Onutė

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir Lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia sumenetas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidžiant Lietuvą, begimū nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinųjų stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audenas, PASKUTINIS POSEIDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunistų klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autore buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakutose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, kaip ji ten matė, kokią kalbą girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINES UŽDANGAS. Autoriaus pastabumų neapgauna inturisto ir agitropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Zemaitis. LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemaitis. LIUBILNO UNIJOS SUKAKTIES PARASTĖJĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paku ir pridėnant čekį ar piniginę perlaiką.

Asų pradūrimas užkrečia moteris

Visi žino, kad moterys nori būti gražios. Vienos nori patikti vyrams, o kitos daug laimingesnės, kai jos gražiai atrodo. Lietuviškas mažai tesiskiria nuo kitų tautų moterų. Jos taip pat nori būti gražios.

Kad gražiau moterys atrodytų jos nešioja auskarus. Afrikoje moterys pažibas net ant nosies pasikabiną, ant ausų kabo įvairiausi papuošalai. Vienoms patinka varis, kitos nešioja sidabrą, o trečios pasikabiną auksą arba gintarą. Šiandien ne tik Lietuvoje, bet ir Amerikoje matosi lietuvių su gintariniais auskarais.

Kad moterys galėtų auskarus nešioti, reikia pradurti ausį. Ta pradurta skylutė turi pereiti auskarą pakabos adata. Be skylutės ne kiekvieną auskarą galima pakabinti.

Senovėje motinos įkaitindavo į adatą ir pradurdavo mažoms mergaitėms ausis, kad jos vėliau galėtų nešioti auskarus. Kitos naudodavo ploną ylą. Praduria, kraujo lašelis nubėga, užsitraukia šašelis, jis nudžiūva ir baigta. Už kelių dienų viskas užgyja.

Taip buvo senovėje, bet šiandien motinos savo dukterims nemoka sveikai pradurti ausų. Dabar dukteris, jos veda pas gydytoją, kad šis pradurtų. Gydytojai tą daro, ir už darbą ima pinigų.

Panašiai pasielgė ir viena Seattle motina. Ji nuvedė dukrą pas gydytoją, šis jai pradūrė ausis, gavo pinigų ir džiaugėsi. Tik tai motina nebuvo patenkinta. Mergaitės ausis išėjo, bet josios dukrė nei iš šio, nei iš to susirgo geltonlige, vadinama hepatitis.

Reikalas pateko į teismą. Motina nuvedė dukrą pas gydytoją Dr. Carl J. Johnson. Dr. Johnsonas nutarė reikala išmirti iš pagrindų. Jis apklausinėjo gydytoją, pradūrusį mergaitės ausis. Pasirodo tas gydytojas naudojo instrumentus nuplovę skystyje, kuriame buvo 70% alkoholio. Toks alkoholis nesunaikina visų virusų. Tokio stiprumo alkoholis sunaikina silpnas bakterijas, bet jis nesunaikina geltonligės virusų.

Dr. Johnsonas ištyrinėjo ligų istorijas 48 moterų gavusių geltonligę. Pasirodo, kad 7 moterys, gavusios geltonligę,ėjo pas gydytoją ausį pradurti. Aiškiai buvo nustatyta, kad auskarams skylutes badę gydytojas nešvariais įrankiais platinė blaurią ligą — geltonligę. Dr. Johnsonas nustatė, kad ne tik ausyse skylutes badę gy-

dytojai nešvariais instrumentais užkrečia moteris. Tą patį gali padaryti ir kiti gydytojai, jeigu jie savo instrumentus valo alkoholiu arba bealkoholiniu skiediniu.

Dr. Johnson pareiškė, kad gydytojai privalo bent 20 minučių verdančiame vandenyje virinti instrumentus, jeigu nori, kad jie būtų švarūs ir pacientų neužkrėstų. Moksteivis

Suvalkiečių Draugija

Chicago Lietuvių Suvalkiečių Draugijos gegužinė gražiai praėjo. Daug malonių svečių turėjo. Komisija: K. Stukas, F. Vaitkus, P. Vilkelis su pirm. L. Vasi- levo pagalba ir kitais parinktais darbininkais visi dirbo, skubėjo, priėmė, jiems patarnavo. A. Ram- noio orkestras gerai grojo.

Visi suvalkiečių gražius dar- bus rėmė. Biznierių ir profesio- nalių stambias dovanas sudėjo, o ir patys nariai daug dovanų. Burtų keliu laimingieji laimėjo. Taip gražiai viskas praėjo.

Draugijos narių atostogos ei- na prie pabaigos. Susirinkimas įvyks šio rugsėjo 27 dieną žino- moj vietoj — Hollywood salėje, 2417 W. 43 St. nuo 8 val. vaka- ro. Išgirsite komisijų ir ligo- nių lankytųjų raportus ir valdy- bos pranešimus. Svarbu visiems dalyvauti. Ona Švirnickienė

DU BROLIAI

— Apsakyt sunku, kaip kar- tais žmogus teisybės ieško. Ma- čiau, savo akim — dar prieš ka- teną, — ten prie Kupiškio gyveno du broliai, pagyvenę, vaikai ap- sikrovę. Vienas nunuodijo šeš- ką, ale ne visai. Šeškas kaip sir- metė — gajus, nuėjo į kito bro- lo daržinę ir išsitiesė. Žinoma, radęs šešką savo daržinėje pasi- emė. O kitas brolis atskė pėdo- mis: pamatė broį su šešku — atiduok! Ginčytis. Apsiskaldė antausius. Byla. Ir žinai — tre- jus metus bylinėjosi, o šis šeškas atgavo. Jis nunuodijo — tai jo. Kartais teisybės reikia labai pa- ieškoti.

L. Dorydėnas

(iš Broliai Dometikos)

Susirinkimų PRANEŠIMAI

— Humboldt Parko Lietuvių klubo paskutinis susirinkimas įvyks rugsėjo 11 dieną 12:30 val. popiet. Almera Simons miesto parkelio svetainėje, 1640 N. Drake Ave. pirmame aukšte. Nariai ir narės, kurie yra užsimokė- je klubo nario mokesčius už 1973 me- tus, kviečiami būtinai atvykti. Turė- sime nusipirkti klubo likvidavimo sa- lygas.

Už valdybą

W. Mankus, sek.

Prieš 25 metus mirė buvęs mano mylimas vyras

PETRAS PETKŪNAS

Persikyrė su šiuo pasauliu 1949 metais rugsėjo 10 d., sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Panevėžio apskrityje, Troš- kūnų parapijoje, Lidžių kaime.

Pasilikio dideliame liūdesyje: mylima žmona Elizabeth, pagal tėvus Jenulevičiūtė; sūnus Raymond, brolis Juozapas ir jo žmona Marijona; švogerka Margaret Rainis ir jos šei- ma. Daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Tu miegi amžinai! Ant šaltų kapelių... Aš noriu užmigti Po medžių šakelėmis...

Kad aš ten užmigčiau — Galva paliečiau. Gal jau mano širdis Taip nebeskaudėtų...

Mes tavęs, mūsų brangusis Vyre ir Tėveli, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes ahksčiau ar vėliau pas tavę ateisime. Lauk mūsų ateinant.

Nuliūdę lieka:

Žmona, sūnus, brolis ir giminės

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Nes jei šitos savybės pas jus esti ir tarpsta, jos neleis jums būti sustingusiems ir be vaisių, taip bus jums gausiai parūpinamas į amžiną mūsų Viešpaties ir Išganytojo Jėzaus Kristaus karalystę". 2 Pet. 1:8, 11.

Visuose Dievo žmonėse turi pasirodyti dangiškojo Tėvo dvasia, mėlės, teisingumo ir ištikumo dvasia. Jei jie bus pripildyti šitos Viešpaties dvasios, tai pasirodys teisingas visame savo gyvenime, biznyje, namuose, dirb- tuvėje, valgykloje, virtuvėje ir t. p. Tokia apst, visa apimanti mėlė, pa- sirodanti visose gyvenimo srityse, yra reikalaujama iš tų, kuriems pažadėta suteikti triumfuojantį įėjimą į garbingą ir palaimintą Mesijinę karalystę, kurioje visa žmonija bus išlaisvinta iš nuodėmės ir jos sekmių, mirties.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINŲ VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ

(LACKAWICZ)

2424 WEST 65th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

VAIKAI AGURKUS VAGIA

Chicago lietuviai turi ne vien gražią prižiūrėtą ir apkarpytą pievelę, puikiai išdarytą žaliąjį jvairiausių gėlių, bet jie turi gražius daržus ir įvairiausių daržovių. Vieni augina salotas ir morkas, kiti turi tomatai ir agurkus, o tretieji turi visko po truputį, kad galėtų vasaros metu pajavinti maistą ir sutauptyti dolerį kita. Šiais metais viskas labai brangu, todėl salotos ir morkos daug padeda. Yra ir tokių šeiminių, kurios prisiduria augina buroką ir pasidaro barščiai visai žiemai. Padaro tokių barščių, kokių ir geriausio krautuvių negalės gauti, nes nemoka taip burokų išauginti ir tinkamai užmarinuoti.

Viena žemaitė, pati užaugusi sveiką sūnų, įstačiusi jį į darbą, nusipirkusi namą ir jį išmokėjusi, turi puikias daržas. Kol galėjo, tai dirbo ir morkiškų morkė, o kai sveikatos neteko, tai laikosi prie namų, prižiūri sūnų ir augina įvairiausių daržovių. Ji turi savo tomatai, bulvių,

aviečių, svogūnų, krapų, kopūstų, įvairių indijoniškų garbūzų ir gražiausių agurkų.

Jai pačiai agurkai labai patinka ir ji įsitikino, kad agurkas kiekvienam lietuviui yra sveikas. Jis netukina, vidurius sureguliuoja ir padeda numalšinti apetitą. Ji agurkus stropiai prižiūri, juos valgo ir raugina.

Savo daržą ji yra gerai apšitvėrusi. Ne tik gera geležinė tvora, bet geri ir josios užraktai. Be josios žinios niekas neprieis prie jos užaugintų daržovių arba uogų, jeigu neskaityti žvirblių ir kitokių vasaros metu alkanų arba ištrošusių paukščių. Ji yra pasistatčius kelias baidyklas, bet gudresni paukščiai prie jų pripranta ir nebijo. Baidyklė uodaga judina, o juodvarnis baidyklę gražiausią tomatai kapoja. Paukščiai lesa ir avietes.

Agurkus ta žemaitė buvo sudusinusi patvoryje, kad greičiau augtų. Agurkams reikalingas drėgnumas ir šiluma. Jeigu per karštą, tai saulė juos išdegina, bet jeigu yra pakankamai drėgmės, tai jie auga pasišokinėdami. Gražiausi josios agurkai buvo pačiame patvoryje. Ji juos laistė, prižiūrėjo, o kai pradėjo jie tiesiai, tai juos kaip vaikus, dėstė, kad jie gražiau atsigtų ir greičiau augtų.

Patys didžiausieji agurkai buvo prie pačios skersgatvio tvoros. Mažesnieji dar kaboję ant agurko stiebo, o sunkesnieji patvoryje išsitiesė, kaip gerai pėnimi paršai. Buvo ir tokių, kuriuos apdairios šeiminiųkės buvo paguldę ant tvoros skersinių. Nuo žemės jų veik nematė, bet

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA IR VLIKAS

kvičia visus lietuvius pareikšti protestus laiškais arba telegramomis dėl neteisėto pripažinimo Lietuvos ir Pabaltijo kraštų aneksijos prie Sov. Rusijos, prašant tai atitaisyti deklaruojančioms kraštams nepriklausomybę, o jų žmonėms laisvę.

Australijos premjerui rašyti: Hon. E. G. Whitlam, QC, Parliament House, Canberra, ACT 2600, Australia.

Ambasadoriui Washington: Hon. Sir Patrick Shaw, Embassy of Australia, 1601 Massachusetts Ave., NW., Washington, DC. 20036.

Konsulatui Chicagoje: Consulate General of Australia, 111 E. Wacker Dr., Chicago, Ill. 60601.

Opozicijos vadui Australijos parlamente: Hon. Billy M. Snedden, QC., Parliament House, Canberra, ACT 2600, Australia.

Tokių pat reikalu rašyti Naujosios Zelandijos premjerui: Hon. Wallace E. Rowling, Parliament Building, Wellington, New Zealand.

Taip pat rašyti ambasada Washington: Mr. Lloyd White, Embassy of New Zealand, 19 Obsevatory Circle, N. W., Washington, D. C.

Abiejų kraštų konsulatų bei atstovybės kituose miestuose ir valstybėse galima rasti telefonų knygose bei teirautis organizacijų padaliniose ir diplomatinėse tarnybų įstaigose.

Rašyti laiškus ir siųsti telegramas padeda Amerikos Lietuvių Taryba, 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-6900. Telegramas padeda siųsti Margutis, 2422 W. Marquette Rd. Tel. GR 6-2242.

kai pasižiūri į agurkus iš antro aukšto, tai jie buvo panašūs į tikrus gerai nupenėtus paršius. Vieni buvo žali, o kiti ir palša mažai kuo tesiskyrė nuo gerai atrodo paršiu.

Žemaitės agurkus pastebėjo ir kaimynai. Jie agurkams nesudarė pavojaus, bet kai jį buvo atkreiptas vaikų dėmesys, tai ne tik agurkams, bet ir pačiai šeiminiškai susidarė pavojus. Vaikai visai bandė prieiti prie žemaitės agurkų, bet jiems nesisekė. Geros ir viršuje spygliuotos tvoros yra geriausiai daržo apsauga. Daržus saugo ir geri čunys.

Marquette Parko žemaitė yra gudi ir apdairi, bėdai vaikui už ją buvo dar gudresni. Ji išaugintus agurkus saugojo, o vaikai rado būdą gerai išaugintus agurkus išvogti. Jie visai sukinėjosi apie turtingą daržą, bet prieiti negalėjo. Vagiliams padėjo turtingo marquetparkiečio išdykęs sūnus.

Vaikai prie agurkų nepriejo, bet kai prie tvoros dviračiu privažiavo labiausiai išdykęs bloko berniukas, tai agurkai buvo nurauti ir nudraskyti. Dviračio savininkas privažiavo prie tvoros, pastatė dviratį ir ant jo atsisėjo. Vieną kartą jis nukrito, bet kai pasikvietė kitus vagilius, liepė jiems prilaukti dviratį, o pats persivertė kiton tvoros pusėn, tai patys didžiausieji agurkai pradėjo lėkti per tvorą. Vagilis ne tik agurkus skynė, bet juos su šaknim rove ir mėtė kiton tvoros pusėn. Kai apirinko pačius didžiausius ir išlaužė agurkų šakas ir šaknis, tai nušoko nuo dviračio, prisikišo kišenės ir užantį agurkais ir nuvažiavo namo.

Šeiminiškai tiktai už poros valandų pastebėjo, kad josios "penimių" jau nesimato patvoryje. Priešus arčiau pamatė, kad ne tiktai agurkai nuskinti, bet krūmai visai išlaužyti ir išrauti. Krūtinę jai perėjo skausmas. Kiek jai kainavo tų agurkų sodinimas ir išauginimas! Kiek jį įdėjo darbo ir prakaito! Ji pati yra širdininkė. Ji bijo, kad bet kurio momento, kaip ją įspėjo gydytojos, nesuspaustu krūtinės skausmas ir nereikėtų paleisti paskutinį atodūsi. Bet ji nieko nežūrėjo, daržą laistė ir ravėjo, kaip savo vaiką. Ji džiaugėsi kiekvienu augančiu stiebeliu, jį tikėdosi vaisių iš kiekvieno dagelio. Vaisių buvo, bet nevidonai viską nunešė.

Pasirodė, kad viena kaimynė, gyventi trečiame name, iš trečio aukšto matė, kaip grupė vagilių žemaitės agurkus sudorojo. Vakare ji pasakė, kieno vaikas atvažiavo dviračiu ir daugiausia agurkų nusinešė. Žemaitė nuėjo pas motiną ir pasakė, kad

josios vaikas agurkus jai išvogė...

— Mano vaikui tavo agurkų nereikia, — atkirto motina. — Gal ten buvo kiti vaikai, bet mano vaikas yra geras, jis agurkų vogti neis. Jam nereikia vogti...

Už savaitės žemaitė, davusi saldaijnį jauniausiam vagilio broliui, paklausė, kėlas dienas jis su broliu agurkus valgė.

— Mes juos valgėm dvi dienas, — buvo vaiko atsakymas.

Žemaitė žino, kas agurkus išvogė. Žemaitė žino, kad ir vagilio motina žino. Bet tas žinojimas nieko jai nepadeda. Josios agurkai išvogti ir išlaužyti.

Nejaugi negalima suvaldyti išdykusių vaikų? Aukštaitis

Keisti paminklų užrašai

Lankant kapines bei žiūrint į pastatytus paminklus, kreipiamės dėmesys į užrašus. Jų yra įvairių įvairiausių.

— Tombstone miestas Arizonoje valstijoje buvo garsus tarpusavio kovomis, dvikovomis ir ginčais, kurie baigdavosi mirtimi. Gal dėl to Boothill kapinėse yra toks užrašas ant paminklinio akmens: "M. E. Kellogg, 1882 m. miręs natūralia mirtimi".

— Gandaro provincijoje, Etiopijoje, yra pastatytas paminklas beždžionei, nurykusiai nuo jos mėgiama alkoholio. Ant jos paminklo yra toks užrašas: "Cia ilgis mažas beždžionė, vardu Gescio, kas reiškia idiotą. Ją taip va-

Su pagarsėjusiu "Lone Ranger" televizijos serijoje ilgai vaidino jo ištikimas draugas "Tonto", indėnų kilmės Jay Silverheels. Dabar jis rado naują profesiją — arklų lenktynių su vėžimais laisvutė. Jis jau lenktyniavo Louisville Downs lenktynėse.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
WAREHOUSE MAN
No experience necessary. We will train. 5 day week. Hours — 8 to 4:30 P. M.
Call 593-2120
LIEBERMAN ENTERPRISES
1000 TOWHY AVE.
ELK GROVE VILLAGE

dindavo žmonės, kuriuos ji bandė imituoti...

— Ant prof. Joseph W. Holden (1816-1900) paminklo Elmwood kapinėse, East Otisfield, Mass., yra taip užrašyta: "Holden, senasis astronomas, atradęs, kad žemė yra paplokščia ir nejudanti, o tik saulė ir mėnulis juda".

— Warringal kapinėse, Melbourne mieste, Australijoje, ant vieno kapo yra padėtos dvi alaus statinaitės su užrašu: "Dievas padeda turtingiems. Neturtingieji turi mažiau ką nešioti".

— Senosiose South Salem, N. Y., kapinėse yra paminklas su tokiu eiliuotu užrašu: "Nors aš dabar guliu čia dulkėse, atsimink, kad ir tu neužilgo būti paguldytas į dulkės miegoti su manimi".

— Laurel Hill kapinėse, San Francisco, Cal., ant vietos teišėjo paminklo yra toks užrašas: "Silas W. Sandersono Paskutinis Nuosprendis".

TRUMPAI

— Pulk. Algimantas Kuprėnas, buvęs keletą metų Aviacijos akademijos profesorius Colorado valstijoje, persikėlė į Californiją.

— L. Šakinis, Hot Springs, Ark., jubiliejinio vėjaus proga, užsisakė Naujienas. Malonu tai pranešti tos puikios lietuvių kolonijos tautiečiams ir visiems Naujienų skaitytojams, kartu dėkojant naujam skaitytojui p. L. Šakinui už dėmesį taip patarianti tiems asmenims, kurie supažindina su Naujienomis ir padaro teigiamos įtakos savo aplinkoje ar galimybių ribose.

— Kpt. R. Navikėnas, dabar yra Vokietijoje su Kanados kariuomenės daliniu, priskirtu NATO karinėms pajėgoms.

— Dail. prof. Romas Viesulas iš Philadelphia šia vasarą buvo Italijoje. Dėstė Temple universiteto Romoje Tyler meno mokykloje taip pat šį mėnesį dalyvaus tarptautinėje grafikos meno parodoje Ispanijoje.

— Inž. Romas Veitas yra Bostono lietuvių kultūrinio subvakarių rengėjų pirmininkas. Pirmasis šių metų subvakaris ruošiamas rugsėjo 21 d. 7:30 val. vak. ALTS namuose. Prelegentų pakviestas rašytojas Bronys Raila iš Los Angeles. Taip pat dalyvaus poetai — Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras. Rugsėjo 29 d. 4 val. B. Raila dalyvaus jo knygos "Paguoda" pristatyme New Yorko lietuvių Kultūros židinyje. Popietėje dalyvaus akt. Vitalis Žukauskas.

— Muzikai — Algirdas Kačanauskas, Rožė Mainelytė, Ona Zubavičienė, Mykolas Cibas, Vytautas Strolia ir Vytautas Kerbelis išrinkti valdybinių ir Muzikų S-gos valdybės tos organizacijos seime, kuriam pirmininkavo muz. prof. Al. Aleksis, sekretoriavo Petras Matekiūnas.

— Vinco Kudirkos lietuviškos mokykla, Elizabeth, N.J., lietuvių parapijoje pradės mokslo metus rugsėjo 14 d. 9 val. Mokyklos vedėjas kun. J. Pragulbickas.

— Ponia Justina Nattas, Minneapolis, Minn., ilgametė Naujienų skaitytoja, anksčiau gyvenusi Chicagoje ir dėl dukters išsikėlus į Minnesotos valstiją, visuomet miela draugijai ir palaugai lietuviškiems reikalams, turtingai parėmė Naujienų jubiliejinį naujų skaitytojų vėjų, užsakydama Naujienas 6 mėn. savo mieloms draugėms: poniai

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCINIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS
— NAMU PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISU ROSIU DRAUDIMO AGENTORA
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb., bungalov, 63 ir Whipple. Retas pirkinyb nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIŠ. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Park. Puiki progą lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apv. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY
Tel. 436-7878
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

Lucillei Trokuk, gyv. Maple Grove, Minn., ir poniai Annai Mandyke, gyv. St. Paul, Minn. Naujienų vadovybė nuoširdžiai dėkoja lietuviškos spaudos rėmėjai p. Justinai Nattas, kartu sveikindama naujas skaitytojas p. L. Trokuk ir p. A. Mandyke.

— United Latvian Organizacija Chicagoje išleido aktualią pašto atvirutę su raudona meška, pamynusia Estijos, Latvijos ir Lietuvos, taip pat rytų Europos žemėlapiu replika, žiūrinčią į vandenynę esančius Australijos žemyno kontūrus. Antroje atvirutės pusėje yra užrašas: Beware Australia! By recognizing de jure incorporation of Baltic States into USSR, the government of Australia has invited the Soviet Bear to look upon its next victim.

— Lietuvių kalbos kursai visai nemokantiems ir pažengusiems pradedami spalio 11 d. 6:15 ir 8:00 val. vak., penktadieniais, Southwest kolegijoje. 7500 So. Pulaski Rd., asmenims 18 m. ir vyresniems. Kolegijos prez. dr. Virginia Keehan ir Suaugusiųjų švietimo dir. Daniel G. Raciuch kvičia Amerikos lietuvius, nemokančius savo tėvų kalbos, lankyti šiuos praktiškus kursus, kuriuose bus mokoma kalbėti, skaityti, rašyti ir pagrindinių gramatikos taisyklių, viską atliekant lengvai, jau išbandytų būdu. Teirautis tel. 735-3000, Ext. 296.

— Amerikos Lietuvių 8-to kongreso banketas įvyks šeštadienį, 1974 m. rugsėjo 28 d. 7:00 val. vak. Pick Congress viešbutyje. Organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi įsigyti bilietus iš anksto pas banketo vedėją Oną Gradinskienę, 2512 W. 47th St., Chicago, Ill. 60632, telef. FR 6-1998, arba Alto raštinėje, 2606 W. 63rd St., telef. 778-6900. Kaina \$12.50 asmeniui. Asmeniškai pakvietimai nebus siuntinėjami. (Pr).

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
2204 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

A. TVERAS
LAIKRODZIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Talsymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMA BIZNYJE

ČIA GERU GERIAUSIAI
5 KAMBARIU CAPE COD. Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas. 50' lotas. 2 auto garažas. Turim rakta. Arti mūsų. \$23,000.
2 BUTU MEDINIS 1 1/2 aukšto namas. 50' lotas. Naujas dujų šildymas. Garažas. Marquette Park. \$15,500.
ISNUOMOTAS 2 BUTU MŪRAS — 2 po 5. Atskiri dujų šildymai. 2 bloko nuo Marquette parko. Reikia savininko. \$26,600.
2 AUKSTU MŪRAS. Naujas dujų šildymas ir elektra. Alum. langai. Naujas 2 auto garažas. Arti ofiso. \$30,000.
7 BUTU MŪRAS — 2 dideli ir 5 maži butai. Naujas dujų šildymas. Alum. langai. Blokas nuo parko. \$39,900.
10 BUTU MŪRAS Marquette Parko. Virš \$17,000 pajamų. Naujas dujų šildymas. Alum. langai. 2 auto mūro garažas. \$79,900.
PUIKUS MŪRO NAMAS ant platus lotu. 2 butai. Gražus 6 kambarių viršų ir 3 kambarių butas sausam beismante. Garažas. Arti parko. \$21,900.
2 BUTU 18 m. mūras. Atskiri šildymai. Alum. langai. Garažas. Platus lotas. Arti mūsų. \$38,000.
2 BUTU didelis modernus mūras ir garažas. Naujas dujų šildymas. Air cond. Marquette Parko. \$32,000.
6 KAMBARIU Cape Cod už Kedzie 1/2 bloko nuo parko. Irengras beismantas. Platus lotas. Mūro garažas iš šonų. \$34,000.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200
BUTU NUOMAVIMAS IVAIRUS DRAUDIMAI NAMU IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namy Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengru mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public.
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

DĖMESIO
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio Liability apsidraudimas.
Kreiptis:
A. L. A. R. I. T. I. S.
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS
Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Gerbačiūskas, sav.

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvi kailininką Chicagoje
NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (staigos) ir 677-8489 (buto)
185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vėjus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėris su okupantais ar jų įgaliotniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras istitucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tylaigia lietuvių daugumą žiūs pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vėjų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavardžiais užsiregistruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbuose ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusel metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusel metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vėjaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vėjaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS

ADRESAS